

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre ..... 24 korona.
Egy hónap ..... 2 korona.

VIDEKEN:
Egy évre ..... 28 korona.
Egy hónap ..... 2 k.

HIRDETÉSEK:
4-hasábos petit sor egy sor 20 fillér.
minden következő 16 fillér.
Nyilatkozat 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 337.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1906.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
STAUBER JÓSEF.

Kedd, július 3.

Mai számunk főbb közleményei:

- Veszerelők: A kereskedők adója.
- Ország ügyek a t. Házban.
- A ferradalom országából. Irta: Turchányi O.
- Tisztújítás Makón.
- A csorvási kuruzsló.
- Doboz a világszenzáció piacán.
- Kisjénő ünnepnapjai.
- A kecskeméti szoborleleplezés.
- Apponyi lemond.
- Meglopott aradi földbirtokos.
- As Élővízesztornába dobott ember.
- A cukros bácsi.
- Van der Tulipán Kálmán.
- Nem obstrukció, csak alapos vita.
- Öngyilkos pécskai urileány.
- As Eötvös-utcai dráma.
- Tárcsa: A gyopáros tündér. Irta: Sas Ede.
- Csarnok: A feledés kútja. Irta: Miklós Jenő.

A kereskedők adója.

Arad, július 2

Az aradi kereskedők között nagy az elkeseredés. Az adókiadó bizottság, mely most végzi a harmadosztályú kereseti adók kivetésének munkáját, az amugy is magasra srófolt adóterheket teljes igyekezettel teszi elviselhetetlenné. Otven-százhusz százalékos adóemelések nyakra-főre követik egymást. Az „új rendszer” az erőszakos és jogtalan adókiadást, úgy látszik, ugyancsak új rendszerre akarja emelni, amit az is bizonyít, hogy *Wekerle* pénzügyminiszter a panaszra jövő kereskedőkkel szemben a *non possumus* álláspont-

jára helyezkedik az adóterhek könnyítése tekintetében.

Hogy milyen ingatag és önkényes adatok alapján emelik csekély 120 percentséggel a kereskedők adóját, arra nézve épen elegendő bizonyosság, hogy az adókiadást vezető pénzügyi titkár a vasuti szállítmányok nagyságából itéli meg egy-egy kereskedő évi jövedelmét. Hogy ez a szállítmány hitelezett holmi-e, bizomány-e: az mellékes. Így vetnek ki adót Aradon.

Altalában a harmadik osztályú kereseti adókról készült javaslat általános megdöbbenést keltett nemcsak Aradon, hanem az egész országban. Nem ujság ez. A harmadik osztályú kereseti adókiadás a múltban is mindig a legélesebb nyilvános kritikával találkozott, mert ez az adónem rendkívül terhes, mert maga a törvény, mely ezt az adónemet statválja, igazságtalan kulcsot állapított meg ezen adónem kirovására.

Méltóztassék csak elképzelnit azt, hogy az olyan polgár ember, akinek egy évben 3000 korona jövedelme van, családos és ezen jövedelemből kell családját eltartania, bizony nagy gondok között él. Az ilyen polgártól ez a törvény 300 korona egyenes adót követel és minthogy ennek a 300 koronának még más adójárulékai is vannak — mert ez után jár még az utadó, az általános jövedelmi pótdadó, valami cselédadó, a betegápolási alap, főleg pedig a községi pótdadó, a lakrészdadó s a

vízidj — ez az adóteher voltaképpen nem 300 korona, hanem 600 koronára szaporodik és a szegény ember ilyenformán 3000 koronás jövedelmének egy ötöd részét az adóhivatalba kénytelen elvinni.

Igen ám, de még ugyanaz az ember nem fizette be minden adóját, mert ha egy falat húst eszik, ha egy korty bort iszik, ha szeszt fogyaszt, már megint mindenért külön adót kénytelen fizetni; mikor a követeléseit kézhez kapja, bélyeg alakjában kell adót fizetnie, ha az áruja megérkezik, vámokat és behozatali illetékeket fizet, — bátran elmondhatjuk, hogy ezeken a címeken is kénytelen a 3000 koronás jövedelméből még 600 koronát fizetni. Mi marad hát neki a munkájáért, ha adóterhet becsületesen lerója?

Ezen kérdést szegezünk ki az adókiadó bizottság szemé elé. Tessék ezt a kérdést mindannyiszor figyelemre méltatni, valahányszor egy kétségbeesett polgár jelenik meg előtte, aki nem mert adóbevallást adni, mert becsületszavára kellett volna megfogadnia, hogy egy évben mennyi a keresménye.

Méltóztassék jól megfontolni, hogy őszinte, igaz bevallást senki nem adhat, mert aki elég bolond és bevallja a keresetét, azt nem az adókiadó bizottság, hanem maga a szentesített törvény egyszerűen megnyuzza. 3000 korona tiszta keresményből 1200 korona adót fizetni

A gyopáros tündér.

Irta: Sas Ede.

I.

A legmagasabb, legfölsőgebb hegyorom felett szikrázva gyuladt ki az esteli csillag. A tátravidék völgyére csodaszép, hízelgően langyos éjszaka borult, melynek hangulata olyan volt, mint Musset valamelyik édes költeménye, mely a szerelmes és c-llagos sötétségről zeng. S az esthajnal örömtüze, mintha jeladás lett volna a föld számára, melyszintén megkezdte a maga bűbajos kivilágítását. A fenyőerdők bokros aljában röpdösni kezdtek a rengeteg éjjeli őrel: a szentjánosbogárkák és a fürdő-éndéglő széles tornácán egymásután lobbantak föl a lámpák, amelyeket vidáman vacsorázó vendégsereg űlt körül. Sok-sok fiatal, jókedvű asszony és lány, akinek szeme mohó éietörömől csillogott a havasok üdítő, vérpezsdítő levegőjében. Es sem a lámpák, sem a ragyogó, kacagó szemek körül nem hiányzott az ostromló raj: a szunyo-gok és az udvarlók tolongó sokasága. Csak hogy a szunyogok áldozatul estek a gyertyalángnak, ellenben a tenniszrubás, fehérhálós szunyogoknak az ő ostromlottaik estek martalékul, hogy kiszívják a vérüket: a hozományukat...

Jó magam a társaság egyik félreeső asztalánál borozgattam egy jó barátommal, aki aznap érkezett a fürdőhelyre gyógyulni, de máris csaknem betegobb lett a tömördek szép asszony és leány tekintetétől, mint a hogy ideérkezett, S egyszerre csak egy szépséges, magas

leány termett asztalunknál, virágkosarát barátom elé tartva. Mintha a fenyveserdők tüdőre lett volna, mely a havasok legelrejtettebb zugában termő kincseit kínálja. Barátom kivett a kosárból egy hófehér gyapjas csillagot: egy nyörű gyopárt és miközben a lányra emelte szemét, oly zaverba jött, hogy fizetés végeit a szivartárcáját vette elő a pénzes erszénye helyett. A puha, gerlebugásos kacaj, mely a leány ajkain fakadt, még inkább megbűvölte, úgy, hogy amikor a virágos tünemény továbblépett, elragadtatva kiáltott fel:

— Kicsoda ez a láirai tündér? Köszöntéséből látom, hogy te bizalmasabb ismerőse vagy.

— Boszorkánypillének nevezik a vendégek — feleltem. — Talán a bársenyos fekete szempilláiról, amelyek olyanok mint annak az éji lepkeének hamvas sötét szárnyal. Es az is éjjeli röpdös a vendégek körül, nappal allg látható. Valami közönséges virágáros leány. Mi volna egyéb? Azt beszélük, hogy csak az édesanya kedvéért jött ide, aki beteg és szüksége van erre a jó levegőre. De lehet, hogy ezt csak a kicsike híreszteli, hogy annál regényesebb színben tűnik fel és meghassa az érzékeny szíveket. No de nézzünk szét, többet ér a szomszéd asztalnál az a kis szőke! Annak fölösleges is oly szépnek lennie, olyan gazdag...

II.

Az én barátom fejéből azonban semmi-féle szőkével, vagy barnával nem lehetett kiverni a virágáros leányt. Udvarolt neki erő-

sen, miközben a virágait válogatta s mikor már csak egy pár bufelejtő korhely űlt az asztaloknál, odabivta és pezsgővel kínálhatta. Mikor mindenki hazatakarodott, rendszeren mi kísértük haza a Boszorkánypillét hícsi szállására, ahol az éltes, köhögő asszonyok lakott, akik én gyanuba vettem, hogy talán csak szinpadl mamája a gyopáros tündérnek. Majd jónak láttam diszkrétén félrevonulni és barátomat a jó szerencsére bizni, miközben én a milliomes szőkének kezdtem udvarolni.

Mikor aztán vége volt a tátrai szép napoknak s mi hazafelé robogtunk a vasuton, nem állhattam meg, hogy meg ne kérdezzem a barátomat:

— Nos, hát beszélj! Hálódba került a boszorkánypille?

Barátom hevesen tiltakozott:
— Szó sincs róla. Nem afféle könnyelmű pillangó az a lány!...

Eimosolyodtam. Nem tudtam hinni a heves tiltakozásnak. S bámulva néztem a cimborára, Jóbarátok között nem szükséges az ilyen lovagias diszkrétció, mikor egy kis virágáros leányról van szó...

III.

Hazaérve pár nap mulva azzal lepott meg az inasom, hogy felmondott: elhagyja szoigálatomat.

— Fájó szívvel hagyom el a nagyságos urat — mondta a hűséges legény. — De egy kis örökséghez jutottam. Nekem is van néhány megtakarított fillérem. Hazamegyek a falucs-

nem lehet, ezt semmiféle törvény nem kívánhatja.

Ennélfogva — igenis — mindenki arra törekszik, hogy igazi jövedelmét eltitkolja. Jól teszi. Szinte szeretnénk itt kitanítani a közönséget még arra is, hogy vallomását hogyan kell kiállítani, hogy abban igazi jövedelmét eredményesen eltitkolhassa. Az adókiivetés konstrukciója azonban bizonyos foglalkozási ágakra nézve olyan intézkedéseket tartalmaz, hogy ezen foglalkozási ágaknál az évi tiszta keresetet eltitkolni teljesen lehetetlen. Ezért számos adózó polgár bizony kénytelen megfizetni az egész tíz százalékos adót, ami, mint fentebb kimutattuk, voltaképpen 20% és ha a közvetett adókat is vesszük, 40%. Így keletkezik egy horribilis igazságtalanság az adómegosztás egyenlensége miatt és ennek csak az az oka, hogy a törvény 10%-ban állapítja meg az adókulcsot. Ha az adókulcs csak 2% volna, akkor mindenki becsületesen bevallaná jövedelmét, az adómegosztás egyenlő volna és az államkincstár jövedelme sem volna kisebb.

Ebből azonban nem szabad azt következtetni, hogy ha a mézárások nem titkolhatják el adójukat, akkor a szabókat is teljes jövedelmük bevallására kell szorítani. Ellenkezőleg, azt tessék ebből következtetni, hogy a mézárások adóbevallási kényszerét is a lehető legkisebb adatra kell leszorítani.

Bizonyos, hogy ha az adókiivető bizottság ezen elvek szerint fog eljárni, annak kétféle következménye lesz. Egyik: hogy akadnak emberek, akik a saját jövedelmeiket mértéktelenül tudják majd eltitkolni és igazságtalanul kevés adót fognak fizetni. A másik: hogy az államkincstár jövedelme talán néhány százezer koronával kevesebb lesz, mint a szigorú adókiivetés után lenne. Ezek a következmények nem jelentékenyek. Inkább legyen száz furfangos embernek igaztalanul kevés adója; inkább legyen az államkincstárnak néhány százezer koronával kevesebb jöve-

delme, semhogy csak egyetlen állampolgár is vagyoniilag károsodjék a harmadik osztályu kereseti adó miatt.

De az új rendszer, melynek képviselői a tanulatlan nép között épen az adó leszállítás ígéretével nőttek nagyra, az ilyen apróságokkal nem törődik. A régi, a korrupt korszakban csak félig nyuzták le az adózó polgárt. A merkantilistáknak azonban lehányatott a csillaguk. Agrár-időket élünk: a kereskedőről nem csak lehet, de le is kell húzni az irhát.

(<)

Orosz ügyek a t. Házban.

A bialistoki vérengzés ellen.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, július 2

A munka, a nagy munka megkezdődött! Csak az a baj, hogy igen kevesen jöttek el a munkához.

— Persze, persze, hétfő van, — mentegeli őket Madarász apó — ilyen a mai fiatalok, ha végigdözsöl egy éjszakát, hát másnap már nem tud a lábán állani.

Nono, azért nem kell mindjárt rosszat gondolni! Lehetséges, hogy nem is lumpoltak, hanem hazafias kötelesség teljesítésében fáradtak el a képviselők. Tegnap Kossuth szobrát leplezték le Kecskeméten, ezen sokan vettek részt; nem csuda hát, ha ma kissé fáradtak.

— Most már csak az van hátra, — gondolja Tnaly Kálmán, — hogy a király is kosszorut küldjön a legnagyobb magyar szobrára.

Akik körülötte állanak, sóhajtanak; ki tudja, elérkezik-e egyszer az az idő.

Egyelőre még „főlséges császár és apostoli király”-nak címézik az uralkodót. Itt van a föllirat (már kinyomatták és a szolgák készségesen mindenkinek a kezébe nyomják), a föllirat homlokán d. szeleg az a cím.

— Így volt ez mindig, — mondják a néppártiak, — ez a hivatalos cím, maradjunk meg csak nála.

Éb. Jóformán mindenki beleegyezik és azt hiszik, hogy a holnap meginduló föllirati vita nem fog túlságosan nagy hullámokat vetni.

Néhány perc s formális ülést tartott a Ház, melynek egyetlen feljegyezni való eseménye az új soproni képviselőnek, Csizmazia Endrének az oroszországi események dolgában tartott napirend előtti felszólalása volt, mely mély visszhangot keltett a Házban.

Az ülésről, melyen Rakovszky István elnökölt, az alábbiakban referálunk:

(Az orosz mézárások.)

Elnök: T. Ház! Az ülést megnyitom. A mai ülés jegyzőkönyvét Báth Endre jegyző ur fogja vezetni; a javaslatok mellett felszólalókat Egry Béla jegyző ur, a javaslatok ellen felszólalókat pedig Hammersberg László jegyző ur fogja vezetni. T. Ház! Napirend előtt szót kért Csizmazia Endre képviselő ur és én meg is adtam neki a szólás jogát.

Csizmazia Endre: Tisztelt Ház! Oroszországban a legutóbbi időkben oly borzalmas események történtek, melyeket a humanizmus jelszava alatt fejlődő emberiségnek teljességgel a legkirívóbban el kell ítélnie. Egy vad horda békés jámbor polgárokat megtámadott, lakóházait felégette, őket kirabolta és aztán legiszonyabb kegyetlenséggel százával halálra mézárta, nem kimélve sem a tehetetlen aggyatnokokat, sem a védtelen nőket, sem a gyámolatlan csecsemőket. (Visontai Soma a terembe lép. Éljen! kiáltás a szélsőbaloldalon.) Az eddig kiderített adatok majdnem teljes bizonyossággal arra mutatnak, hogy ezeket az eseményeket éppen a rend, a közszégy, a vagyonbiztonság fentartására, ápolására és megvédelmezésére hivatott hatósági közegek rendezték és ők biztatták fel e cselekmények elkövetésére a tömeget. Nem akarok részlesen az eseményekre kiterjeszkedni, de meg vagyok róla győződve, hogy minden igaz érzésű ember, tehát az egész Ház osztatlan érzelmeivel találkozom akkor, amikor a magam részéről e részeg, vadállati kegyetlenséggel végrehajtott események felett megvetésemet fejezem ki, egyszersmind a szerencsétlen áldozatokról őszinte sajnálattal és meleg részvétellel emlékezem meg. (Helyeslés.)

kámba, Szatmármegyébe. Valami kis gazdaságot kezdek.

Sajnálattal bucsuztam el kipróbált testőrmőtől, aki habozva állott ott, mintha még valami nagy mondanivaló lebegne a nyelve hegyén.

— Nagyságos uram — dadogta végül. — Kérdeznék valamit, ha meg nem haragudnék.

— Csak bátran Tamás.

— Tessék tudni, asszonyt akarok venni a házhoz. Már ki is szemeltem magamnak, akit becsületes hitvestársammá akarok tenni. Nagyságos uram is ismeri.

— Kicsoda az?

— A Boszorkánypille.

Ez a kijelentés meglepett. Hát a csélcsep Boszorkánypille a házasság háójába kerül? A legény akadozva, elvörösödve folytatta:

— Az anyja mosónő Pesten. A leány most varrni jár. Nem árul virágot. De tudom, hogy a nyáron a nagyságos urék... Szóval... ne tessék haragudni... tessék nekem megmondani: becsületes hitvesemmé tehetem-e azt a leányt?

A kérdés zavarba ejtett. Elvégre nekem a leánynyal nem volt semmi kalandom. De a barátom, meg a többi fiatal vendég urak... A Tátra magányossága, a vadregényes erdők levegője... Ej, végre is ez a fiú olyan nőt érdemel, akinek a tisztességéhez nem fér kétség. Biz én nem felelhettem neki egyebet:

— Fiam, én ebben nem adhatok neked tanácsot. Szemrevaló leány, sokan udvaroltak neki. Lehet, hogy csupa pletyka, amit beszélnek róla. De azért nem tehetem érte tűzben a kezemet...

A legény felsóhajtott. Megértette a kitérő feleletemet. Kifordult a szobából és halkán mondta:

— Köszönöm...

Kissé furdalt a lelkiismeret. De azután arra gondoltam: majd kiveri a fejéből. Elvisz a házikójába valami derék falusi fehércselédet, a ki sohase árul virágot a Tátra tövében.

Egy esetleges szörnyű csalódástól mindenestre megmentettem...

S azután hónapok multak el és én már a hűséges inasomat is eltelestem, amikor egy rut, csatakos, hideg decemberi estén, a mikor az égből alászitáló fagyos tühegyek áthatottak az ember ruháján: meglepő találkozásom volt. Lakásom közelében találkoztam vele, a Tátra gyopáros tüneményével. Ejha! Mit keres ebben a förtelmes téiben a boszorkánypille, amely csak a csillaghímes, viráglehalletes, nyári estéken szokott repdesni?

— Maga az, Iduska? — fogtam hirtelen karom az árnyékként suhanó leányt, aki didergett és reszketett. — Miért ilyen sápadt? És miért olyan szomorú?

— Én vagyok — felelte alig hallhatóan a leány. — Ugyebár, maga ahhoz van szokva, hogy mindig csak kacogva, ragyogva lásson? Hja, megfordult a természet rendje: a Boszorkánypilleből szürke gubó lett. Most nagy nyomorúságban élünk. Édesanyám az ágyat nyomja. Ma délután is majd megfojtotta a köhögés. Nem tudom ott hagyni. És azalatt becsukták a boltot, ahol a himzsemért pénzt kaptam volna.

Eszrevettem hóna alatt a csomagot. A leány tehát most pénz nélkül megy haza és bizonyára odahaza egy fillérjék sincs. Erezttem,

hogy megtántorodik — szédül, rosszul van. Eppen a lakásomhoz értünk. Gyöngéd erőszakos betuszoltam a kapu alatt levő bejárson a szobámba. Nem volt ereje, hogy ellenálljon. (Es a szobámba lerokadt a karszékre. Hamarosan fölcsavartam a légszeszkályhát és a jötevé meleg életet lehelte a leány elgémberedett tagjaiba. Főlemelte hosszú, bársonyos szempilláit, amelyekről a vidám fürdőhelyen Boszorkánypillenek nevezték. És hirtelen felállott:

— Bossásou, sletek haza.

De nem bocsátottam. Átleltem és babusgattam és vigasztaltam, ami varázslatosan jól esett neki, hisz az élet harcában rég nem halott vigasztaló, biztató szót. És a tűz langyos hízogó, zsibasztó fénye bűnkörébe vont bennünket. És a félig alélt leány karjaimba rogyott.

Becsületemre mondom: akkor ölelte férfi karja először...

Azután felocsudott és kétségbeesve kapott a homlokához:

— Mit tett velem? Uristen mit tett velem!...

S ismét a karszékbe roskadt és zokogva tördelte:

— Különbben maga az egész szerencsétlenségemnek az oka. Egy derék, becsületes ember hitese feleségévé tett volna. Magától kérdezősködött. Maga mondott neki valamit. Amire ott hagyott, megvetett. Most már tudja, hogy hazudott annak az embernek! Bocsássá meg ezt magának az Isten!

Azzal felugrott és kirohant az éjbe, a télbe, a viharba és otthagytott engem földbagyókerezett lábakkal, a tűzvörös fényben uszó szobában...

Elnök: T. Ház! Napirend előtti felszólalásra határozatnak helye nincs. Áttérhetünk a napirendre. T. Ház! Issekutz Győző, Horváth Dezső és Kelemen Samu képviselő urak jelentkeztek nálam, hogy mint bíráló bizottsági tagok esküt kívánnak tenni. Felhívom egyszermind mindazokat a képviselő urakat, akik netalán mint bíráló bizottsági tagok az esküt még le nem tették, szintén jelentkezzenek esküvételre. Az eskümintát *Egry Béla* jegyző ur fogja olvasni.

Egry Béla jegyző (olvassa az eskümintát, Kelemen Samu, Horváth Dezső, Issekutz Győző leteszik az esküt.)

Elnök: Tisztelt képviselőház! Most következik a legközelebbi ülés idejének és napirendjének megállapítása. Erre nézve a következő javaslatot vagyok bátor tenni: Javasolom, hogy a következő ülés holnap, kedden, július 8-án délelőtt 10 órakor tartassék. Ennek a napirendje lenne: 1. Elnöki előterjesztések. 2. Az igazságügyminiszter törvényjavaslata a királyi bíróságok és ügyészségek tagjainak az igazságügyminiszteriumban 1905. január elseje óta történt alkalmazása tekintetében a fölmentés megadásáról és azoknak az igazságügyminiszteriumban további ideiglenes alkalmazásáról. 3. A felirati bizottság által szerkesztett felirati javaslat feletti tárgyalás. Azonkívül az igazságügyminiszter ur a saját, valamint a belügyminiszter ur nevében felelni szándékozik Kovács Pálnak a belügyi és igazságügyi miniszterekhez vidéki szegény embereknek vigécek által történt tömeges becsapátása tárgyában intézett interpellációjára. Méltóztatnak javaslatomhoz hozzájárulni? (Igen!) Ha a t. Ház hozzájárul, akkor a határozatot így értelemben mondom ki és az ülést bezárom.

A forradalom országából.

Egy magyar színésznő élményei.

(Borzalmas utcai jelenetek.)

Budapest, június 30.

Arra kérnek, meséljek valamit az orosz forradalomból, hiszen pétervári tartózkodásom alatt számtalan olyan esemény tanuja voltam, amit a táviró nem igen vitt szét Európába. Szívesen teljesítem kérésük, habár higgyék el, még most is borzongás fog el, ha ezekre a rémes napokra visszagondolok. Az újságok csak halvány kópiáját adták az orosz eseményeknek és

V.

— Igen hazudtam! Azaz nem is hazudtam. Csak könnyelmű voltam, mint a férfiak rendszeren, amikor egy hasonló sorsú leány megítéléséről van szó. És hogyan lehetne most már jóvá tenni ezt a könnyelműséget. Hogyan?

Ötödnapra szembejött velem az utcán a volt inasom. Rokonság látogatni jött a fővárosba, falujából, ahol már berendezte kis gazdaságát — de asszonyt még nem vitt a házhoz.

— Nem tudom azt a leányt elfelejteni, nagyságos uram — mondotta. — Azóta is tudakoztam utána. Most is nyomorban él az anyjával. Ha nem volna pletyka, amit róla beszélnek, nem élné nyomorban. Ugyebár, nagyságos uram? Ugyebár, hogy csak pletyka?

És engem akkor rávitt a lélek, hogy a szememet lesütve azt mondjam neki:

— Pletyka. Vegye azt a leányt feleségül.

A legény szeme felragyogott és ment — bizonyosan egyenest ahhoz a leányhoz, hogy feleségül kérje. Szegény kis Boszorkánypille! Mint lázongott, gyötrötte a szívét a gondolat, hogy bűnösen járuljon az oltár elé. De jóvá teszi bűnét: olyan gondos, nőséges, áldott jó felesége lesz az urának. És mikor elmentek a falura, — én sokat, sokat gondolkoztam az eseten. Sokat gondolkoztam a férfiak könnyelműségén és lovagiasságán, mikor nőkről van szó. Hogy meg tudunk gyanúsítani egy ártatlant, mikor a bűnről nem is vagyunk meggyőződve és hogy kiállítjuk számára az erény bizonyítványát, mikor a bűnt mivelünk követte el!

tömerdek olyan utcai jelenet játszódott le, a miről a világ egyáltalán nem szerzett tudomást. Ezek közül írok meg néhányat önöknek. Azt hiszem elég érdekesek. Ime:

Volt egy kolléganóm, *Mária Feodorovna Niesie*-nek hívták. Nyulánk, magas leány volt, akinek nagy sikerei voltak a színháznál. Egy ízben a színházító hajtott el repülő gígjén, s az utcán látta, hogy néhány orosz tiszt milyen kegyetlenül, s milyen vad barbárizmussal bárik el néhány tehetetlen emberrel. A színész nő nem gondolkodott egy pillanatig sem, hanem megzabolázta vágató lovait és megállította kocsját. Aztán bántó gunnyal így szólott a vérengző, aransujtásos haramiákhoz:

— Uraim, van önöknek sarkantyujuk?

Egy fiatal hadnagy katonásan összecsapta a bokáját és így felelt:

— Hallhatta, kisasszony, a pengésérd!

Mária Feodorovna Niesie erre lehajolt kocsijába és egy üveg pezsgőt vont ki a gíg fedekéből, majd így szólott:

— Nos, fusse le sarkantyujával ennek az üvegnek a kupáját, s aztán igyanak az urak néhány pohár pezsgőt szegény, ártatlan áldozataik halottai tóra alkalmából. Biz' isten megérdemlik ezt maguk, mert nagyon vitézül viselkednek. Csak az a kár, hogy Japánban nem viselkedtek ilyen vitézül...

Szegény barátom, drágán fizette meg ezt a néhány pillanatig tartó csevegést. Egy óra múlva, összes hozzátartozóival együtt — Szibériába szánnüzték.

A rendőrségi hid mellett laktam, a Nevszki Prospektön. Egy borus, unalmas délelőttön ablakomnál állottam, amikor egy különös menet vonta magára figyelmemet. Ötven-hatvan gyerekember, hegedűt, dobót, kürtöt és ezekhez hasonló tárgyakat cipelve, némán követett egy hófehér aggastyánt. A következő pillanatban vágató kozákcsoapat állta útjokat. A katonaság parancsnoka durván ráförmedt az aggastyánra, hogy hová vezet a csapatot?

— Templomba, megyünk — felelte az öreg szellden. Az isten házába, imádkozni azért, hogy adja meg Oroszországnak a szabadságot!

— Vedd le a kalapod, nyomorult fickó, ha hozzám beszélsz! — ordította a parancsnok.

— Azt csak az isten előtt cselekszem, — felelte nyugodtan az öreg.

— Vedd le, mert leütöm! — kiáltotta dühötől tajtékozva a parancsnok.

— De csak a fejemmel együtt! — volt a nyugodt válasz.

A következő pillanatban a földön hevert az agg báránybőr kalpagja az öreg hófehér fejjel együtt. A kozák tiszt úgy vágta le a kardjával, miutna egy csirke feje lett volna...

Forrongott az utca... Forradalmárok éneke, rendőr- és kozák lovak patadübbögése, ágyukerek tompa döcögése hallatszott be a szobám ablakán... Borzasztó események előtt állott a város, s percek kérdése volt, mikor ömlik az utca kövezetére az első ártatlan polgárvér... Kis leányom nem is sejtette, hogy milyen kritikus pillanatok előtt állunk és gyermekes makacssággal — kifliét kívánt. Mindenáron kifliét akart enni.

Ki mer ilyenkor az utcára menni kifliért? Bizony senki. A cseléd egy millió rubelért sem akart átszaladni a pékhez s kis leányom egyre kifliért sopánkodott. Megsajnáltam szegénykét és rászántam magam, hogy én megyek el egy kifliért.

Alig értem azonban a ház vasrácsos kapujához, rémülten fordultam vissza. A kapu tele volt vérrel és a rácsokat hegyes végén ember-

hus darabok, vértől gőzölgő emberi testrészek csüngtek. Szomorúan mondtam a kis leányomnak:

— Baba, le kell mondanod arról, hogy ma kifliét egyéll...

S amíg az utcákat polgárvér festi pirosra, a cár és a cárné békésen alszanak a Carekóje Sélóban. Ágyaik között a nagy orosz birodalom leendő uralkodója, a gyermektrónörökös pihen édesen, míg cári szülői a kezét fogják...

Annak, egyébként érdekes története van, hogy a kis trónörökös miért alszik a szüleiivel egy szobában. Megtörtént ugyanis, hogy a kis süket cári sarját egy szép napon klopolták a hálszobájából. A tolvajlást *Mária Feodorovna* anyacárnó követte el, állítólag azért, mert ő is híve annak az udvari lenyűgésnek, mely mindenáron a trónörökös öcsésének akarja megszerezni a cári koronát.

Turchányi Olga.

Tisztujítás Makón.

(Négy új tisztviselő.)

— Az *Aradi Közlöny* távirati értesítése. —

Arad, július 2

Makó város képviselőtestülete ma délelőtt tisztujtító közgyűlést tartott. A közgyűlés külső képén is erősen megérzett, hogy választás esik meg, mert a szorgos aratási idő dacára is a város háza nagyterme zsúfolásig telve volt képviselőkkel és érdeklődőkkel. A *Sealay György* távozása miatt megüresedett első írvaszéki ülnöki, a hasonló módon üresedésbe jött kerületi orvosi és a határrendőrséghez történt *Kristóffy*-féle kinevezések miatt üres első rendőralkapitányi és fogalmazói állásokat kellett betölteni. A mai választások folytán két új ember jutott be a város közigazgatásába.

A tisztujtító közgyűlést délelőtt 9 órakor nyitotta meg *Hervay István* alispán s első sorban a jelölő bizottságot alakították meg a következő tagokkal: *Dózsa Sámuel dr.*, *Dózsa Simon*, *Nagy Károly* és *Lakatos Pál*.

A szavazatszedő küldöttség elnöke *Tokár Andor*, tagjai *Marosi Herman* és *Krausz Á. Herman* lettek.

A jelölés tartamára az alispán a közgyűlést felfüggesztette, majd újból megnyitván, bejelentette, hogy az írvaszéki első ülnöki állásra *Molnár Aladár* ez idő szerinti másodülnő, *Stentzky József* végzett joghaligató és *Kuliner Sándor* jelöltettek.

A felkiáltásokból a többség kivethető nem lévén, tíz városi képviselő előzetes kérelmére az alispán névszerinti titkos szavazást rendelt el, amelynek eredményeként *Stentzky József* 72, *Molnár Aladár* 41 szavazatot nyert, így 31 szótöbbséggel írvaszéki első ülnökké *Stentzky József* választatott meg.

A kerületi orvosi állásra *Schaffer Samu*, *Balog Benő*, *Vachster Ede*, *Verzár János*, *Hubert Mihály* és *Ürmösi Boldizsár Kálmán dr.*-ok jelöltettek, akik közül hasonlóképen titkos szavazással *Hubert Mihály dr.* 59, *Schaffer Samu dr.* 51, *Verzár János dr.* 5 szavazatot kapott s így általános szótöbbséggel *Hubert Mihály dr.* apátisvási körorvos választatott meg.

A második alkaptányi állásra 7 pályázó közül *Csala Károly* rendőrtiszt, *Almássy Gyula* és *Kuliner Sándor* jelöltettek. Felkiáltás után nagy többséggel *Csala Károlyt* választották meg.

Legtöbb pályázó volt a rendőrfogalmazói állásra. Tizenhárman óhajtották elnyerni az évi 1000 koronával díjazott nem épen fősyes állást s ezek közül *Czigeldrum Lajos*, *Hajdu János*, *Molnár János*, *Tamási András*, *Török Sándor*, *Szinok Sámuel*, *Dragota Pál* és *Bur-*

schits József jelöltettek s a titkos szavazás eredménye az lett, hogy Hajdu János 38 szavazattal választott meg Czigeldrum Lajos 26 szavazata ellenében. A többi szavazat megoszlott.

Az új tisztviselők nyomban letették a hivatali esküt, a képviselőt pedig július 2-ó 1-től folyósította a fizetésüket.

A csorvási kuruzsló.

(Orvos mint bűntárs.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, július 2

A csorvási csodadoktorról, akinek üzelmait már több ízben leplezte le a sajtó, Ilg Ede dr. palántái orvos a Budapesti Orvosi Újság legutóbbi számában a következő érdekes dolgokat írja:

— Békésmegyében már néhány év óta híre van Mészáros Endrónak, a csorvási csodadoktornak, aki évekig kórházi ápoló és bonctani szolga volt Budapesten. Mikor már elég tudományt szitt magába, hazament Csorváásra és felcsapott csodadoktornak. Működését eleinte nem igen vették az orvosok és a hatóságok elég komolyan és így nemcsak falujában, hanem a környékre is rándult gyógyítani. Dacára, hogy már a huszadik századot tapossuk, a nép még mindig hisz csodákban. A krónikus beteg lelkében mindig él az a remény, hát ha ez az ember tud rajtam segíteni.

A míg egyedül végezte kisdéd játékát, addig híre csak kisebb körre szorult. A legújabb időben — horribile dictu — akadt egy Donoszlovits Vilmos dr. nevű zombori orvos, aki gondolt merészet és nagyot, nem törődve orvosi tisztességgel, becsülettel, szövetségre lépett Mészárossal. Ez egyrészt a reklám, másrészt üzleti szempontból is előnyössé vált. Mészárosnak a nép között nagy a híre, de kuruzslását nagyobb mérvben nem űzhette, mert félt, hogy a hatóság lefűleli. Ő tehát társnak szegődött és így már egyesült erővel, *faluról-falura vándorolnak és gyógyítanak*. Álkalmam volt a komédiát inkognitó végignézni és a következőkben jellemezhetem:

A páciens elfáll, Mészáros komoly ábrázattal végignézi a „kundschaft“ tiz körmét minden oldalról, összeráncolja homlokát és anélkül, hogy a beteghez egy kérdést intézett volna a baját illetőleg, kimondja a diagnózist. Mint pl. asztmatikus májdagánát, vérégyulladás, inhoszabbodás (egy ischiaszban szenvedő betegnél). Ezután Mészáros, a csodadoktor, diktálja Donoszlovits dr. urnak a recipét. Ez a momentum az, ami az alsó publikumra hat: *egy diplomás orvosnak diktálja a receptet a csodadoktor.*

Az egész dolog tehát operettbe való huncutság. Mészáros ur ravasz ember, honoráriumot nem fogad el. A pénz inkasszállásával Donoszlovits dr. van megbízva. Egy rendelés ára 10 korona; tehát a részvénytársaság ocsójánosnak nem mondható.

A kettő között — ha van fokozat — Donoszlovits dr. a nagyobb huncut. Ő kihasználja Mészáros népszerűségét és fedi őt jogilag az által, hogy ő az orvos, írja a recipét és beszédi a díjakat. Ezáltal elérte azt, hogy Mészárosra nem lehet betű szerint a kuruzslást rástütni és így ők a jól jövedelmező vándorgyógy-művészkedést vígan folytathatják.

Vajjon meddig fogja a hatóság e visszaéléseket tűrni? Mikor lesz nekünk orvosoknak olyan forumunk, amely az ilyen ömágáról megfélelmezett orvost felelősségre vonhatja?

Kisjenő ünnepnapjai. József főherceg és a gyermekek.

(A fenségek elutasításán.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, július 2

Tegnap este ért véget a három napig tartó ünnepélyes aktus, melylyel József főherceget aradmegyei birtokába beiktatták. A lezajlott ünnepek után hosszú időre ismét csendes lesz a főhercegi uradalom, melynek új gazdája rövid pár nap alatt a népszerűségben is elfoglalta apja örökségét. Maga a beiktatás nemcsak külső ségekben, de bensőséges voltában is méltó volt az új földesurhoz, aki nevével együtt tegnap este hagyta el uradalmát.

A beiktatás utolsó napjáról tudósítónk a következőket jelenti:

(A küldöttségek.)

Vasárnap délelőtt 10 órakor a fenségek misét hallgattak a kegyuri templomban. A misét Lengyel József plébános celebrálta. Utána a főhercegi pár visszatért a kastélyba, ahol délelőtt fél 12 kor megkezdődött a küldöttségek felvonulása. Először a hitfelekezetek tisztelegtek a következő sorrendben: a római katolikus egyház küldöttsége Lengyel József plébános, a görög keleti egyházé Csorogari Romulusz szemináriumi igazgató, a reformátusoké Csíha Márton lelkész és a zsidó hitközségé Messer Lipót hitközségi elnök vezetésével.

Ezután az uradalomhoz tartozó községek küldöttsége jelent meg a királyi herceg előtt. A küldöttséget Csukay Gyula kisjenői és Mladin Miklós elekti főszolgabírák vezették. A községek nevében Csukay Gyula tartott szép beszédet, melyből a következő részeket közöljük:

A 48-as nagy idők előtt e községek jobbagyait törvényes kötelek fűzték. Fenséged elődeihez. Bármily erős és benső vonzalom tette is erőssé e köteleket, mégis kétségtelen, hogy e viszonyban szerepe volt a kényszernek is. Azóta a jobbagy szabad polgár lett s a földesurhoz való viszonyában a kényszer nem tényező többé. És mégis megállapítható, hogy a községek polgárait kényszer nélkül is benső érzelmek fűzték mindenkor a fenséges földesurhoz. Sőt épen a kényszer hiánya tette e köteleket bensőkké, mert önként, keresetlenül, a szívekből fakadtak.

Rövid ideje még, hogy fenséged, mint honpolgár, mint katona, mint földesur a közélet terére léptél, de ez a rövid idő bőségesen elegendő volt arra, hogy fenségedhez, mint az emlékünkből örökön elő legmagyarabb főherceg utódjához fűzött reményünk teljes megvalósításának örvehdhessünk. Ahány alkalom, annyi bizonyoságot szolgáltatott fenséged annak, hogy mint hazafi egy a nemzettel, hogy mint katona, királyához és hazájához egyaránt hű s mint földesur, polgárokká lett jobbagyainak sorsát szívón viseli.

Kérem fenségedet, fogadja szívesen hódolatunk, szeretetünk és odaadó ragaszkodásunk nyilvánítását.

(A főherceg válasza.)

József főherceg erre a következőképp válaszolt:

Tisztelt Urak! Köszönöm személyes megjelenésüket. Jól esett hallanom, hogy azok az érzelmek, amelyekkel én a járás közönsége iránt viseltetem, az önök szívében visszhangra találnak. Megboldogult atyám halálával számos köteletség hárult reám. Nemcsak az ő emlékének kegyeletes megőrzése, hanem hűségese követése az ő lángoló hazaszeretetének, fenkölt emberbaráti érzelmének és jóságos szíve minden megnyilvánulásának. Ezt a szent kötelest akkor töltöm be leghivebben, ha az ő nyomdokaiba lépek, az ő utait követem. Az ő szellemében kívá-

nom a mai napot emlékezetessé tenni és e végből jótékony alapítványt teszek, melynek kezelésére főszolgabíró urat kérem föl. Még egyszer köszönöm szíves megjelenésüket és üdvözlésüket. Isten áldását kérem önökre és az egész járásra.

A községek küldöttsége után Tabajdy Sándor kir. ít. táblai bíró vezette a királyi herceg elé a járásbíró, a kaszinó, a vörös kereszt egyesület és az erdőhegyi gyermekmenhely küldöttségeit. Lázár Zoárd dr. országgyűlési képviselő a takarékpénztár, az ipartársulat, a gazdakör, a hitelszövetkezet, fogyasztási szövetkezet, tejszövetkezet és a tűzoltóegyesület küldöttségeit vezette. Az ármentesítő társulat deputációját Ujj János igazgató-főmérnök, az Acsev et Vásárhelyi Béla főrendinái tag vezette a főherceg elé.

Délben udvari ebéd volt, melyre hivatalosak voltak:

Vásárhelyi Béla, Tabajdy Sándor, Kirleszku Gyula kir. közjegyző, Csukay Gyula és Madin főszolgabírák, Lengyel József, Ujj János, Lázár Zoárd dr., Csorogár Román, Csíha Márton, Messzer Lipót, Vörös Imre, Zechmeister Sándor és Petrucz János.

(Engedjétek hozzám a kisdédeket...)

Délután három órakor a főherceg kívánságára Kisjenő és Erdőhegy összes iskolás gyermekei, mintegy hatszázan, összegyűltek a sétatéren, ahonnan tanítóik vezetésével zeneszó mellett vonultak fel a kastély elé. A kastély nyitott ablakánál ott állott József főherceg és Augusztia hercegasszony, kiknek láttára a gyermekesereg zajos, szünni nem akaró éljenzésbe tört ki.

A fenséges pár mosolyogva, integetve fogadta a gyermekek érzelmeinek megnyilatkozását s látható örömmel nézte végig, amíg az apróságok serege elvonult az ablak előtt. A gyermekek innen a Hídába mentek, ahol a főherceg nagy uzsonnát rendeztetett számukra. Zechmeister Sándor uradalmi intéző és Vörös Imre pénztáros gondoskodtak róla, hogy a gyermekek ne szenvedjenek hiányt semmiben. A tanulók este 8 órakor mentek haza, utközben zajosan éltetve a főhercegi párt.

A cselédség számára a délután folyamán ugyancsak népnépnépet tartottak a főherceg rendelkezésére.

A fenséges pár tegnap este tíz órakor különvonaton utazott el Kisjenőről Budapestre.

Doboz a világszenzáció piacán.

(A dobozi automobil-bajnok.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, július 2.

Doboz Békésvármegyének egyik legkisebb községe. Olyan kicsiny, hogy az ország mapáján még nagyító-üveggel sem lehet fölfedezni. Híre-neve sincs. Annyi sem, mint Mucsának. A megyében emlegetik, azonul pedig az ország határáig csak grófi földesurát ismerik. És mégis, Doboz most belekerült a világsajtóba. Ama piacra, ahonnan szerte a világba röptül posta, táviró, telefon és kábel a legírsebbszenzációkat. Nagy sor ez és méltán büszkén doboghat a vastagnyaku dobozi magyarok szíve.

Köszönhetik pedig e dicsőséget Szisz Ferencnek, a község fiának, aki a héten győztes lett a franciaországi sarthei automobil-versenynek.

Szisz Ferenc, aki most 36 éves és Párisban él, egyszerű szülői gyermeke. A gépész-mesterséget eleinte Dobozon tanulta, ahol atyja lovásza volt Wackheim Károly grófnak. Majd később Gyulára került, ahol Schmidt József gé-

pész keze alatt fejlesztette tovább ügyességét, néhány év múlva a *mezőhegyesi* állami gépgyárba ment ismereteit gyarapítani. A gyár felosztása után 1897-ben Münchenbe került, ahol egy gyárban kapott kitűnő alkalmazást. Majd Párisba ment, ahol mint közönséges géplakatos beszegődött a *Renault-féle* gépkocsigyárba. Gazdája rövid idő múlva fellemerete kiváló képességeit és a gyárnak újításokat szerkesztő, ugynevezett tökéletesítő-osztályába osztotta be. Szisz Ferenc három év óta ennek az osztálynak a főnöke és egyszersmind a gyár műszaki vezetője.

A sarthel versenyen Szisz Ferenc Renault gépkocsiján nagy könnyedséggel leverte összes vetélytársait. Eredményével új világrekordot teremtett, amennyiben az 1240 kilométernyi távolságot 12 $\frac{1}{4}$ óra alatt tette meg, tehát *óránként 101.183 kilométeres gyorsaságot ért el.*

Szisz Ferencet győzelméért szép kitüntetés érte. *Barthou* francia közmunkaügyi miniszter ugyanis kormánya nevében üdvözölte és átadta neki az első államdíjat, 45,000 frankot, amely koronákban meghaladja a félszázszázat.

Szisz Ferencnek győzelméhez Magyarországból is számosan gratuláltak.

Az Eötvös-utcai dráma.

Donáték házasságából.

(A tragédia titka.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 2.

A csütörtök esti rőmdeháma hőse: *Donát* Sándor pécskai gazda még mindig élet és halál között lebeg. Bár az orvosok lemondtak minden reményről, hogy súlyos sérüléseiből fölgyógyul, a halál valószínűleg nem fogja megszabadítani a földi igazságszolgálatától.

Hogy mi indította *Donátot* a borzalmas cselekedetre, arra nézve rendkívül érdekes magyarázatokkal szolgál az itt következő levél, amelyet *Donátéknak* egyik vajdahunyadi ismerőse küldött be hozzánk. A levél szó szerint így hangzik:

„*Donát* Sándornénak nyolc-tíz hónapja viszonya volt a „Vajdahunyad és Vidéke” felelős szerkesztőjével, *I. I.*-vel s ez volt az indirekt oka a gyilkosságnak. A férj tudomással bírt erről a viszonyról, mert az asszonyt kétszer vitte el innen a rendőrség segítségével.

Az asszony erővel válni akart s azután *I. I.* elvette volna. A válópör állítólag be is volt adva az aradi törvényszéknél, de az asszony pazarlás miatt *gyámság alá volt helyezve*, mert vagy 30—40.000 koronát már elveszt korábbi udvarlóival. Az idén is Vajdahunyadon töltötte a telet, amíg férje érte jött, de minden kérés és rimázkodás dacára nem akarta az asszony férjét követni, míg a rendőrség közbejöttével a férj *erőszakkal* el nem vitte. Az állomáson ugyszólván erőszakot kellett ellene alkalmazni, de így is a leghevesebb kifakadások között ment el az asszony (cudar, bitang volt a legszebb kifejezés) és nyolc nap múlva újra Vajdahunyadon volt lovagjánál, aki barátai unszolására az asszonyt Aradra való visszatérésre bírta, hogy ott várja be a válást.

Az asszony Vajdahunyadra kis leánykáját is magával hozta, akit azonban *Déván* egy magányos asszonynál helyezett el, hogy ő szabadon élhessen világát. A férj követelte a leányt, de az asszony ezt is megtagadta, monván:

— Nem adom, nem való parasztnak gyermek.

Egyáltalán az asszonynak a „paraszt” ellen volt csak kifogása, mert folytonosan a „parasztot” szidta és csak a „nadráges” embert tartotta embernek.

Ezelőtt négy héttel *I. I.* megírta az asszonynak, hogy jobb lesz visszatérnie férjéhez, a ki igen szívesen vette volna s különben is *I. I.*, mint ahogyan írta, csak 4—5 év múlva veheti el. A legközelebbi vonattal már Vajdahunyadon volt az asszony és addig sirt *I. I.*-nek, hogy mentse meg ettől a „brutális, neveletlen paraszttól”, amíg *I. I.*, csak hogy őt Aradra való visszatérésre bírja, minden lehetőt megígért s csak így volt az asszony rábírható, hogy Aradra visszatérjen; de *azt semmiképpen sem akarta, hogy férjéhez menjen vissza.*”

Eddig a levél, a mely élénk világot vet *Donáték* házasságára. Ez a levél megmagyarázza a férj szörnyű tettét, amelynek rugóit eddig legfeljebb csak sejtettük.

Apponyi lemond.

Az udvar érdeklődik.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, július 2.

A kormány pártjában, különösen a függetlenségi pártban — amint budapesti tudósítónk jelenti, — nemsokára megint kiüt az — egyezés. Napok óta erről suttognak az érdekeltek. Azt is tudják már, hogy a kabinet fő nemzeti tagja, *Apponyi* Albert gróf sincs megelégedve a helyzettel s bizalmas körben elpanaszolta a napokban, hogy az udvar még a tanítónői kinevezésekbe és előléptetésekbe is beavatkozik. Nem hisszük, hogy Bécsben csakugyan olyan bizalmatlanok volnának *Apponyi* gróf iránt, — a mint hire jár, — hogy minden kis elhatározást, kinevezést *előzetes érdeklődés* tárgyává tegyenek. A mennyiben *Apponyi* gróf panaszkodik, ennek alapja legfőleab az lehet, hogy a kir. hercegek és a kir. hercegnők nagyon bőkezűen bánnak a neki adresszált protekcióval.

A Nap a következőket írja:

Apponyi Albert kultuszminiszter nem csinál titkot bizalmas emberei előtt abból, hogy a helyzettel nincs megelégedve. Mint függetlenségi politikus nem képes megbárátkozni azzal a gondolattal, hogy a bécsi kamarilla a nemzeti kormány alatt is beleártja magát a magyar ügyekbe és illetéktelen befolyást gyakorol a kormány tagjaira. *Apponyi* — mint kitűnő helyről értesülünk, — elhatározta, hogy az ősz folyamán benyújtja lemondását és inkább távozik a miniszteri székből, sem hogy meghajoljon a kamarilla előtt.

Apponyi távozása a legtisztább és legnemesebb hazafiúi érzelmekre vezethető vissza. O, aki a nemzeti küzdelem során annyira résztvett a harcban, nem tudja tűrni, hogy a magyar minisztert annyira lesüllyesszék, amint azt a kabinetiroda teszi. Esztendők óta az a gyakorlat, hogy a tanári, tanárnői, tanítói és tanítónői kinevezések a kabinetiroda rostáján mennek keresztül. Az anomália, a kiáltó sérelem az, hogy a közoktatásügyi miniszternek, mielőtt a kinevezéseket aláírnák, a kabinetirodához föl kell terjesztenie a kinevezendők neveit. A kabinetiroda vagy jóváhagyja a miniszter előterjesztését vagy nem. Igen sok esetben visszautasítja és a miniszter a kinevezések körül nem intézkedhetik szabadon, önállóan.

Amikor *Apponyi* a kultusztárcát elvállalta, sejtelve sem volt erről a dologról, holott ez már régi gyakorlat. *Bánffy*

Dezsőnek is miniszterelnök korában sok kellemetlenséget szerzett a kabinetiroda illetlen beavatkozása, amely mostanában is előfordul. *Apponyi*, aki a kabinetben is az maradt, ami volt: függetlenségi és 48-as hazafi, nem akarja magát alávetni a bécsi rabszolgaságnak és *elhatározott szándéka, hogy a minisztersegtől visszavonul.*

Öngyilkos pécskai urilány.

(A szerelem halottja.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 2.

Megrázó öngyilkossági eset tartja izgatottságban a világi közönséget. Egy előkelő világi család nőtagja vasárnap szerelmi bánatában *agyonlőtte magát.*

Az öngyilkosság részleteiről az alábbiakat jelenti világi tudósítónk:

Pese Szilárdka, *Pese* Sándor nyugalmazott pénzügyi titkárnak leánya, vasárnap délelőtt öngyilkosságot követett el. Tíz órakor édesatyja eltávozott hazuról és egyedül maradván, ezt az alkalmat használta fel a szerencsétlen leány az öngyilkosságra. Feltörte atyjának fiókját és kivette onnan a forgópisztolyt.

Azután beült egy székbe és *szíven lölte magát.* A lövés halálos volt. Az öngyilkos rögtön kiszenvedett.

A lövés zajára az utcán járók a házba holtak, ahol már halva találták a szerencsétlen leányt. A tragikus esetről táviratilag értesítették a leány aradi rokonait, akik a délutáni vonattal Világosra érkeztek.

Az öngyilkosság általános részvélet keltett Világoson, mert a szerencsétlen leány az itteni társadalom egyik közkedvelt tagja volt. Az öngyilkos temetése ma folyt le nagy részvét mellett. A temetésen az egész község jelen volt.

Pese Sándor nyugalmazott pénzügyi titkár, az öngyilkos leány apja két évvel ezelőtt vonult nyugalomba és ugyanekkor Világosra költözött. Az öngyilkosnak egy nőtestvére van, aki Erdélyben van férjével. Ő maga sohasem akart férjhez menni. Már évek óta buskomor volt és pár évvel ezelőtt azzal fenyegetőzött, hogy öngyilkossá lett. Azóta azonban nem tett erről a szándékáról említést. Valószínű, hogy szerelmi bánat kergette a halálba a szerencsétlen leányt. Az öngyilkos levelet nem hagyott hátra.

A kecskeméti szoborleleplezés.

(Kossuth emléke.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, július 2.

Nagy ünnepek közt leplezték le tegnap *Kecskemét* városában *Kossuth* Lajos szobrát. Ott voltak a magyar közélet kiválóságai közül sokan, többek közt *Kossuth* Ferenc is. *Kada* Elek, a város poetikus lelkű polgármestere mélyen járó beszédet mondott. Az ünnepi beszédek közül, amelyek elhangzottak, itt reprodukáljuk *Kossuth* Ferenc beszédét:

Tisztelt ünneplő közönség! Valahányszor szobrot állítanak fel *Kossuth* Lajos emlékének, mindannyiszor újra születik az ő szelleme ebben a hazában. Azt mondotta ő egykoron, hogy sirjából hatalmasabban fog előtörni szózata, mint ahogy elhangzott életében. Igaza volt. Az ő szelleme, midőn hazahoztuk, szétszórt ebben a hazában. Odaült minden magyar tűzhelyhez és minden magyar tűzhelynél sugalmazza a hazaszeretnek szent vallását. S mi az eredmény, amelyet elért a szellem terjedése? Közelebb va-

gyünk talán ma hazánk függetlenségéhez, mint voltunk ezelőtt? Ezt nem tudom, de tény, hogy megérhettük azt a csodát, hogy Kossuth Lajos emlékének tisztelésénél itt egy magyar miniszter vehet részt és hogy ez a magyar miniszter az ő vérének vére, az ő szellemének örököse s mondhatom, az ő elveinek letéteményese, mert magamat más-képpan elképzelni nem tudom, mint úgy, hogy megvalósítani töreksem azokat az eszméket, melyekért ő élt.

Kossuth Lajosról elmondhatjuk, hogy az az út, amelyen haladt, az igazi út, az az igazság, amelyet hirdetett, az igazi igazság s az az élet, amelyet élt, a hazáért, az igazi élet. — O testesítette meg a hazaszeretetnek vallását, amely vallás épen úgy diadalmaskodik, mint diadalmaskodott egykoron Jézusnak vallása: meghódítja lassankint a lelkeket és leköti azokat örökre. Kecskemét polgárai ériék meg azt, hogy Kossuth Lajos álmai megvalósuljanak.

Beszélték még: *Jusik Gyula, Hoch János, Seterényi József, Wekerle* miniszterelnök táviratát intézett az ünneplőkhöz, a mely távirat így szól:

„Végtelenül sajnálom, hogy Kecskemét mai magasztos ünnepén, midőn a város a kegyelet adóját a lánglelkű hazafi dicső emléke iránt leróják, nagymérvű hivatalos elfoglaltságom miatt meg nem jelenhetek. Öszintén köszönve szíves meghívásukat, fogadják hazafias üdvözlétemet. *Wekerle Sándor.*”

A kabinetnek több tagja, akiket személyesen is meghívtak, szintén táviratilag mentették ki elmaradásukat.

Az ünnepélyen, melyen tízezer főnyi tömeg vett részt, Aradot *Péterffy Antal, Nagy Kálmán* és *Schwartz Zsiga* képviselték. A szobor *Telcs Ede* egyik legsikerültebb műve.

Az aratósztrájk. Arad, Csanád, Békés.

(Ehennő kaszák.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, július 2

Az ország különböző részeiből érkezett jelentések szerint az arató-sztrájk nap-nap után mind nagyobb tért hódít. Arad megyében ugyan egyelőre elmúlt a sztrájk réme, de a körülfekvő vármegyékben a sztrájk annál nagyobb erővel tört ki.

Mai tudósításunk a következő:

Aradmegyében.

Zselénski Róbert gróf ötvenes uradalmán teljesen megszűnt a sztrájk veszedelme. Az arató munkások valamennyien rendben végzik a dolgaikat.

Kurticsón Korbuly István tanyáján a sztrájkoló munkások közül harmincnnyolcan ma fölvettek a munkát és csupán négyen tagadták meg a szerződés teljesítését. Ezt a négy munkást holnap behozzák a csendőrök a törvényszéki fogházba, hogy leüljék a husz napi elzárásra szóló büntetésüket.

Kisebbszerű sztrájkmozgalom volt azonban észlelhető az *Istvánffy-család szemlakai* uradalmában, ahol 15 arató munkás megtagadta a lekaszált széna betakarítását. *Schenk Ferenc* pécskai főszolgabíró erélyes közbenjárására azonban ismét munkába léptek. Hasonló eset fordult elő a *Kövér-féle szemlakai* pusztán is. Ujabban *Veres Henrik* szemlakai pusztáján mintegy

75 munkás hagyta abba a munkát, mire *Boksán Széver* pécskai szolgabíró kellő csendőrfedezettel nyomban a helyszínére sietett és kölcsönös felvilágosítások után helyreállította a békét. A vármegye területén levő összes csendőrörsöket az aratási idő tartamára katonasággal megerősítették.

Csanád megyében.

A hónapok előtt fenyegetéskép megígért s azóta egy párszor letagadott aratósztrájk közvetlen az aratás megkezdésekor kitört Csanád megye egész területén.

Az aratósztrájk legnagyobb mérvben Makón és a központi járásban lépett fel. A sztrájk tervszerűen, a legkisebb részletekig elő volt készítve s alig van arató munkás, aki meg ne tagadta volna szerződéses kötelezettségeinek teljesítését. Legsúlyosabban érzik ezt a 40—50 holdas kisgazdák, akiket teljesen lesújtott a váratlan sztrájk. Földeák községben basonló állapot van. Az összes uradalmakban megtagadták a munkába állást.

Maskó Sándor dr. nyugalmazott főispán és *Návay Kornél* nyomban teljesítették a munkások követeléseit s így ebben a két uradalomban hamar véget ért a sztrájk. *Thaisz Géza* központi járási főszolgabíró ma egész napon át Földeák községben tárgyalt a munkásokkal és a munkaadókkal s valószínű, hogy ki lesznek egyenlítő az ellentétek.

Még veszedelmesebb a helyzet Lelén. A püspöki uradalom munkásai nemcsak megtagadták az aratást, de egyáltalában még tárgyalni se hajlandók. Nem akarnak semmiféle feltételek mellett se dolgozni. Az uradalom bérleti közül csak *Singer* és *Fischer* tudtak eddig egyezsége jutni a munkásokkal, *Ujhelyi Jakab* és *Dániel Ármia* bérletén erősen tartja magát a sztrájk. A makói határban és a fentebbi két községben ma olyan a helyzet, hogy ahova csak 4—5 munkást kellett is szerződtetni, ott feltétlenül sztrájk van.

Körülbeli hasonló a helyzet a nagylaki járásban is. A sztrájkoló munkásmozgalom erősen terjedőben van s maguk a munkások jelentik be a hatóságnál, hogy nem teljesítik a szerződésben elvállalt arató munkát. Holdankint átlagban 8—9 korona volt kikötve a gabona levágásáért s most a legkisebb követelés ezért a munkáért 12 korona, azonkívül a hordásnál való segédkezésért 2 korona napidíjat követelnek. A részeseik bérkövetelése abban nyilvánul meg, hogy a 13 ik rész helyett a 12 iket követelik s ahol ezt teljesítik, ott is külön díjat követelnek a hordásért, azonkívül pedig az eddig kapott természetbeli komenciának is a másfélszeresét követelik.

A kovácsházi járás községeiben arató sztrájk nagyobb uradalomban eddig egyedül a kaszaperi *Montag tanyán* ütött ki, ahol 100 munkás tagadta meg az aratást. *Spilka Antal* főszolgabíró ma délután utazott ki a helyszínére, hogy a tárgyalásokat vezesse, megegyezést hozzon létre s az esetleges zavargásokat megakadályozza. Tegnap *Tomka Pál* bérletén tagadták meg a munkások az aratást. A sztrájk olyan elintézetést nyert, hogy a szerződést felbontották s a tótkomlói munkások visszamentek a falujokba.

Békésmegyében.

Az orosházi járásban, a gróf *Zselénski-féle* uradalomban az aratók az aratási munkálatok teljesítését megtagadták. *Berthóthy István* főszolgabíró a helyszínére azonnal kiszállott, s a munkásokat 8—8 napi elzárásra ítélte. Kimondotta egyúttal, hogy a büntetendő ítélet azonnali végrehajtandó. A munkások egy része

meg is kezdte a büntetést, azonban az elzárás alatt elhatározták, hogy szerződészerű kötelezettségeiknek eleget tesznek. Azóta dolgoznak.

Gróf *Wenckheim Frigyesnek* békési uradalmában két helyen is kiűtött az aratósztrájk. *Vizesfásmelléken* 162, *Tarhóson* 156 pár békési munkás tele a kaszát. A munkások olyan követeléssel állottak elő, amiket a gróf nem volt hajlandó teljesíteni, s ez az oka a bérharcnak. Az aratók ugyanis a kisholdankint eddig élvezett 60 kg. biztosítás helyett 80 kg. búzát követeltek, az ősziből tizedet, a tavasziból pedig kilencedet.

A szerződésbontó munkásokat *Popovics Szilveszter* járási főszolgabíró fejenkit 10—10 napi fogházra és a már előre felvett konvenció visszatérítésére ítélte. A grófi uradalomban ezidőszent még szünetelnek az aratási munkálatok. Ha az aratók be nem szüntetik a sztrájkot, úgy az uradalom a mezőhegyesi arató-tartalék táborához fordulnak.

Sikeresebben oldották meg a sztrájkveszedelmet *Szentetornyan*, ahol *Sváb Lajos* birtokán 72 pár arató lépett sztrájkba. A járási főszolgabíró ugyanis fogságra ítélte a szerződészegő munkásokat, akik mikor látták, hogy fele sem tréfa a dolognak, újra munkába léptek.

Intézkedés történt, hogy úgy Békésre, mint az orosházi járásba egy század katonaság küldésük ki.

A cukros bácsi.

(Fogházra ítélt gyermekrontó.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 2.

Szenzációs bűnygyben tartották meg a dévai kir. törvényszéken a főtárgyalást. Az ügy annak idején nagy port vert fel Déván, annál is inkább, mivel hőse egy széles körben ismert állami hivatalnok volt.

Az ügyész azzal vádolta *Szakvári Oszkár* dévai m. kir. számellenőrt, hogy az idén január 4-én a reggeli órákban megszóltotta *Gizeli Angelina* dévai asszony 7 éves *Giccinia* nevű leánykáját és neki pénzt és cukrot ígérve, felcsalta lakására, ahol állatias merényletet követett el a fejletlen kisleányon, miáltal ragados betegségét a gyermekbe plántálta. A kis leány tényleg beteg lett és ez volt oka annak, hogy az ügy napfényre került.

A vádlott, *Szakvári Oszkár*, elejétől fogva tagadta a terhére rótt bűncselekményt és a vizsgálat, valamint a főtárgyalás során azt adta elő, hogy ő ama januári nap reggelén észrevette a leánykát, amint dideregve haladt az iskolába. Megesett a szíve rajta és adott neki egy koronát, hogy azon keztüüt vegyen, majd pedig eszébe jutott, hogy lakásán van cukor, hát felvitte a kisleányt és odaadta neki a cukrot.

A tanúk ezen védekezéssel szemben homlokegyenest ellenkezőleg vallottak, sőt a vádlott számellenőr is többször ellentmondásokba keveredett. Így id. *Issekutz Gergelynek*, aki látta a leánykát távozni lakásából, azt mondotta, hogy a lány anyja, aki neki tejet hord, egy alkalommal ott felejtette a kisleány könyveit és azért jött el hozzá a leány. *Gitz Róza* tanu pedig beigazolta azt, hogy amidőn a leány kijött *Szakvári* szobájából, sirt és sirva panasolta el neki, hogy mit követett el rajta az „a bácsi.” Ugyanezt elmondotta a déli órákban még az nap anyjának is.

Természetesen *Szakvári* tagadott mindent és csökönyösen megmaradt állításai mellett. A törvényszék vádlottat — klt *Leitner Mihály* dr. dévai ügyvéd védett — a vád- és védbeszédök

meghallgatása után öt évi fegyháza ítélt és elrendelte azonnali letartóztatását.

Érdekes, hogy Szakvári Oszkár kévéssel ez előtt megnősült és mit sem sejtő nejétől jött a tárgyalásra abban a hiszemben, hogy bizonyosan felmentik.

Az ítéletben az ügyész megnyugodott, a vádlott ellenben felebbezett.

Az Élővízcsatornába dobott ember.

(Gyilkos merénylet.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, július 2.

Vakmerő büntett színhelye volt tegnap a régi vágóhid előtt az Élővízcsatorna. Egy fegyháztól ember megtámadott egy napszámot, életveszélyesen megsebesítette és azután bedobta a csatornába. A véres büntett részleteiről alábbi tudósításunk szól:

Tornyán János többszörösen büntetett előéletű ember tegnap délelőtt tíz és tizenegy óra között a régi vágóhid irányában haladt Kekecs felé. Utközben találkozott Stettner Ferenc 28 éves napszámossal, aki a cigánytanya felé igyekezett.

A két ember egy ideig békésen ment együtt. Az Élővízcsatornához érve, Tornyán, aki be volt rugva, hirtelenlül durván rátámadt társára:

— Add meg a harminckét fillér tartozásodat, mert megverlek! — kiáltotta.

— Hagyj békében, nem tartozom semmivel! — válaszolt Stettner.

Tornyán erre a kijelentésre dühbe gurult és kést rántván, hátulról fejbe szurta Stettner. A súlyosan megsérült ember felocsudva első meglepetéséből, védekezni kezdett. Rettegetes küzdelem fejlődött ki a két ember között. Stettner egyideig sikerrel védekezett, de a léta erejű támadója csakhamar ur lett föléje és fölemelvén a levegőbe, hatalmas lödítással bedobta az Élővízcsatornába.

A megszurtt ember már-már faldokolni kezdett az iszapos vízben, amikor a közeli kertészeti telepen dolgozó munkások észrevették a gaztettet és lölekszakadva futottak Stettner segítségére. Tornyán észrevéve a futólépésben közeledő segítséget, gyorsan elmenekült.

A munkások nagynehezen kimentették a faldokló napszámot, akinek a fejéből a szurás következtében valóságos dől a vér. Azonnal értesítették a rendőrséget, ahonnan mentőkkel Zubor Andor fogalmazó és Moldován Odön rendőrhadnagy mentek ki a helyszínére. A súlyosan sérült napszámot beszállították a kórházba. Állapota életveszélyes. Tornyánt keresi a rendőrség.

Meglopott aradi földbirtokos.

(Kintzig Géza felvása.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, július 2.

Egy ismert nevű aradi földbirtokos a rendőrségnél följelentette egyik alkalmazottját, mivel az a reá bízott nagy összegű pénzt, helyett, hogy eljuttatta volna rendeltetési helyére, elsikkasztotta. Bár hamarosan kiderült a dolog, a nyomtalanul eltűnt sikkasztót eddig még nem tudták letartóztatni. A vakmerően elkövetett sikkasztás részleteiről az alábbiakban számolunk be:

Szkála János Béla három esztendővel ezelőtt állott Kintzig Géza aradi földbirtokos szolgálatába. A hosszú idő alatt a legény semmiféle olyan dolgot nem művelt, amely iránta bárkiben is bizalmatlanságot keltett volna. Tiszteséges, szor-

galmas embernek ismerték, aki a megbízásokat a legnagyobb pontossággal és lelkiismeretességgel hajtotta végre. Így eshetett meg, hogy az utóbbi időben nagyobb összegeket is adtak a kezébe s ez a kéz még ilyen esetekben is tiszta maradt.

Tegnapelőtt azonban csufosan visszaélt a nagy bizalommal. *Ezerhátszázhusz koronát* adott neki azzal a meghagyással, hogy vigye ki Kintzig Géza konopi birtokára és ott adja át az erdésznek, akit a pénz érkezéséről telefon útján értesítettek.

Tegnapelőtt délután Szkála vonatra ült a pénzzel. Az állomási pénztárnál azonban csak *Mária-Radnái* váltott jegyet. Ott leszállott a vonatról és bement a városba, Utközben találkozott egy vasúti fékezővel, aki neki régi ismerőse. A fékező megszólította Szkálát, aki nem állt meg beszélgetni ismerősével, hanem csak menetközben válaszolt a hozzáintézett szavakra. A fékezőnek arra a kérdésére, hogy hová megy, azt felelte, hogy *Budapestre utazik*, ahol sürgős elintézésre váró ügyei vannak.

Szkála ezzel végkép eltűnt a láthatárról, természetesen anélkül, hogy a pénzt kézbesítette volna. Az Irnok érkezéséről előre értesített erdész várt egy ideig, de minthogy Szkála még este sem jelentkezett, értesítette Kintzig Gézát.

Tegnap azután kétségtelemné vált a sikkasztás, minthogy Szkála nyomtalanul eltűnt. A már föntebb említett fékező véletlenül találkozott az erdészszel és elmondotta a Szkálával folytatott párbeszédet. Ez még inkább megerősítette a gyanút, és ezen az alapon a földbirtokos följelentette az esetet a rendőrségen, amely megindította a nyomozást Szkála kézrekerítésére.

Az aradi adóprés.

Kereskedők sérelme. — Adóemelés — en gros.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, július 2

Nemrégiben indult csak meg Magyarországon a nagy iparpártolási mozgalom. Kétféle egyesülés is alakult az ipar és kereskedelem megvédésére és támogatására. Tulpán-jelvényeket hordanak szerte a hazában és se szeri, se száma azoknak az ígéreteknek, amelyek a magyar ipar és kereskedelem fellendülése érdekében majdnem naponta elhangzanak. Az iparpártoláshoz azonban az is szükséges, hogy az állam ne éreztesse sújtó kezét a megélhetés nehézségeivel küzdő kereskedőkkel. Sajnos most olyan jelenségek merültek fel, amelyek sehogysem alkalmasak arra, hogy az állam támogatásába vetett hitet megerősítsék.

Arad városában most folynak az adókivetési munkálatok. A bizottság a III-ad osztályú kereseti adót veti ki foglalkozási ágak szerint. Nagy miképen m ködik a bizottság, arra nézve tiszta képet nyújt az, hogy az aradi kereskedők amugy is tulmagas adóját az idei esztendőben újabb 50—100 perccenttel emelék föl. A multkori kivetésnél szintén lényeges — mintegy 80 százalékos emelés volt. Ekkor azonban a kereskedők nem emeltek szót. Azt hitték, hogy ezzel hosszú időre befejezte munkáját az adóprés. Tévedni emberi dolog. A kereskedők is tévedhettek tehát. Most azonban nem elégedhetnek meg pusztán a szomorú tapasztalatokkal.

Ugy mondják, hogy az, aki olyan nagyon a szívén viseli az aradi kereskedők érdekét, Blair Gyula, a pénzügyigazgatóság új titkára. A hivatali buzgóság mindenestre szép dolog, de ha Magyarországnak még sok olyan buzgó tisztviselője volna, mint Blair ur, akkor az or-

szág kereskedői az adófizetés révén koldusbotot foghatnának a kezükbe. Hogy mily lelkiismeretesen igyekeznek az új pénzügytitkár menél nagyobb adók megállapítására, az kitűnik az alábbiakból.

A pénzügyi titkár ur adatokat szerzett be a vasutállomáson, hogy egyes kereskedők mennyi árut kapnak? Ezekből az adatokból állította össze az adólistát. Azt egyszerűen figyelmen kívül hagyta, hogy a kereskedők áruikat egyrészt hitelbe veszik, ami kamatfizetést jelent, másrészt, hogy az árukat hitelbe adják el, ami viszont kockázattal jár. Bizony, nem kellene annyira tulszigorunak lenni, ha mindjárt felsőbb elismerés is járhat érte.

Egyébként, mint értesülünk, *Farkas Győző* pénzügyigazgató felkérte a kereskedelmi testületet, hogy az adókivető bizottság munkálataihoz *küldjék ki képviselőiket*, akik megadják a szükséges felvilágosítást.

A kereskedők a pénzügyigazgató felhívásának örömmel tesznek eleget, annál is inkább, mert az adókivető bizottságban csupán az egy *Domonkos Lajos* az, aki ismervén a kereskedők helyzetét, arra törekszik, hogy enyhítsen a szigorú kirováson. A kereskedők részéről az adókivető bizottság holnapi ülésén *Adler Andor*, *Fehér Gyula*, *Dürr Gyula* és *Dürr Kocsárd* lesznek jelen.

Kívánatos volna, hogy a kereskedők méltányos kérélmé meghallgatásra találjon.

Kabdebó Gergely beiktatása.

(A temesvári installáció.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, július 2.

Ma iktatták be nagy ünnepek közepette *Kabdebó Gergely* temesmegyei főispánt a hivatalába. Mielőtt ez megtörtént volna, *Kabdebó* lippai választói előtt tartotta meg beszámolóját. A beiktatásról s a lippai beszámolóiról a következő tudósítás szól:

Kabdebó Gergely, Temesmegye új főispánja, tegnap, szombaton este 8 órakor a Budapestről jövő gyorsvonattal érkezett Lippára, hogy vasárnap délelőtt tartsa választói előtt beszámolóját, illetve, hogy elbucuzzék, mint képviselőjük. A radnai indóháznál nagyszámú küldöttség várta a főispánt *Hawbert Nándor*, alkotmánypárti elnök vezetése alatt.

Vasárnap délelőtt 8 órára, a *József főherceg*-szálloda nagytermében a kerületből nagy számban sereglettek össze a választók. Kévéssel 8 óra után a főispán is megjelent és igen meleg hangon bucsuzott el az öt folyton éljenző gyülekezettől, biztosítva hívelt, hogy új állásában is meg fogja tartani szeretét a kerület iránt. Az új választásra, vagy utódjának jelölésére vonatkozólag azonban nem tett semmiféle kijelentést.

A gyülekezet a főispán eltávoztása után is együtt maradt, hogy az új képviselőjelöltre nézve határozzon. Minthogy pedig a jelenlevők egy csoportja, a mai közgyűlést erre nézve nem tartotta kompetensnek, amennyiben a gyülekezet összehívása a kerület összes választóihoz s nem csupán az alkotmánypárt híveihez volt intézve, — az elnök a közgyűlést berekesztette. Az alkotmánypárt jelölő gyűlését csütörtökön, folyó hó 5-én tartja meg s ezen — amint az már előre meg lett állapítva — *Daniél Tibor* bárót fogja jelöltül kiküldeni. *Daniél* erről értesítik és alkalmasint a gyűlésen már programbeszédét is meg fogja tartani.

Kabdebó főispán a 10 órai személyvonattal Aradra jött, honnét ma reggel indult Temesvár felé. Az aradi állomásfőnök két ter-

mes kocsit bocsájtott a főispán és kísérete rendelkezésére.

Már Ujaradon megkezdődött a főispán üdvözlése. Itt a megyének számos tagu küldöttsége várta Kabdebót, akit a küldöttség vezetője üdvözölt. Kabdebó szép beszédben válaszolt. Hasonló fogadtatás várta a főispánt Vingtán, Orcyfalván és Mercifalván. A községek lobogódszt öltöttek s Temesvár is teljes zászlóornatusban várta új vezetőjét. A pályaudvaron *Telbise* Károly dr. polgármester üdvözölte Kabdebót, a megyeház előtt pedig *Joannovich* Sándor alispán. 9 órakor ünnepélyes mise volt, mely után 10 órakor kezdődött a megye díszközgyűlése.

Itt Kabdebó leletette az esküt s zajos tapsokkal fogadott beszédet mondott, melynek különösen az a része keltezt hatást, melyben az igazságos közigazgatást tűzte ki célul a főispán. A törvényhatóság nevében *Csepreghy* István orsz. képviselő üdvözölte a megye új vezetőjét.

Fél 12 órakor volt a beiktatás a városnál, ahol *Telbise* Károly és *Kisfaludy* Kálmán üdvözölték a főispánt, — az utóbbi a függetlenségi párt nevében. A beiktatást bankett követte.

Az installáción Aradváros törvényhatósága képviselőjében *Varjassy* Lajos h. polgármester vezetése alatt *Kádas* Kálmán főjegyző, *Lukácsy* Lajos, dr. *Steinhart* Mór és *Gutzjahr* Mihály, Aradvármegye törvényhatósága képviselőjében dr. *Dálnoki* Nagy Lajos alispán vezetésével *Nachtsheim* Gyula és *Králtz* Lajos, Kabdebó aradi iskolatársai közül pedig *Fabján* Lajos aradi kir. törvényszéki elnök, *Vizer* Lajos, *Stankovits* Mihos, *Tagányi* Gusztáv és *Schuster* Henrik dr. vettek részt.

Nem obstrukció, csak alapos vita. A nemzetiségiek akciója.

(A Ház föllirata.)

— Az Aradi Közlöny-távirati értesülése. —

Arad, július 2.

A képviselőház holnapi ülésén — mint Budapestről táviratozzák — nyomban a föllirat tárgyalásába fog. Ez a vita tulajdonképpen majd ennek a hónapnak a derekán és csak akkor kerül sor a költségvetés letárgyalására. Minthogy a költségvetési vita legjobb esetben is két hétig eltart, a Ház nyári szünete alig kezdődik meg augusztus 1-je előtt.

A nemzetiségiek föllirata.

Az országgyűlési nemzetiségi párt ma *Mihályi* Tivadar elnöklésével ülést tartott, amelyen elfogadták a véglegesen megszövegezett nemzetiségi fölliratot. Az értekezlet foglalkozott a párt jövő magatartásával s elhatározta, hogy a föllirati vitában tevékenyen részt vesz és a holnapi napra öt szónokot jelölt ki, akik a *Polit* Mihály által benyújtott fölliratot indokolni fogják.

Többször volt szó arról, hogy a nemzetiségiek a föllirati vita során obstrukciót fognak kezdeni. Erre nézve *Maniu* Gyula román nemzetiségi képviselő a következőket mondta ma egy újságírónak:

— A lapok által eddig is kolportált hír, mely arra vonatkozik, hogy mi a föllirati tárgyalás folyamán obstrukálni fogunk, nem felel meg a valóságnak. Eszünkben sincs ilyen eszközökhöz fordulni s terjengősek

sem leszünk, mint ahogy több lap ezt színesen megírta és a kormány működése elé sincs szándékunk akadályokat gördíteni. A mi működésünk csupán arra fog kiterjedni, hogy a dolgok alapos tárgyalás alá vétesse, amihez, úgy hiszem, jogunk van és oktalanság volna tőlünk, ha most nem gyakorolnók tőlünk telhetőleg a parlamenti ellenőrzést, hiszen harminc év óta most van erre először alkalmunk. Ismétlem, teljesen alaptalan híresztelés eredménye az, hogy most minket már ab ovo obstrukcióval gyanúsítanak. Elvi fölfogásunk az, hogy az obstrukcióval nem játszunk soha s csak a végszükségben alkalmazzuk, amikor nem egyes pártok vagy pártunk, hanem az ország érdekéről van szó.

A föllirat a Kossuth-pártban.

Az országgyűlési függetlenségi és 48-as párt ma este 6 órakor *Kossuth* Ferenc elnökielte alatt értekezletet tartott, amelyen résztvett *Wekerle* Sándor miniszterelnök is.

A napirend előtt *Kossuth* meleg szavakban elparentálta *Lukács* Gyulát, akinek emléket jegyzőkönyvbé iktatták. Ezután tudomásul vették, hogy a legutolsó értekezlet óta a párt a következő beltaggokkal szaporodott: *Beck* Lajos körmendi, *Visontai* Soma ungvári, *Nagy* Barna olaszliszkaei és *Pleininger* Ferenc pécsi lakosokkal. *Kossuth* indítványára kimondták, hogy miután a *Kállay* Ubul főispáni kinevezése folytán megüresedett veszprémi kerületben két függetlenségi jelölt küzd a mandátumért, a párt hivatalos jelöltet nem állít.

Attérve a napirendre, *Ballagi* Aladár ismertette a Ház fölliratainak tervezetét és kérte az értekezletet, hogy általánosságban fogadja el, a részleteknél neki magának is lesznek fontosabb módosításai.

Kossuth Ferenc erre azon óhajának adott kifejezést, hogy a föllirati vita ne nyujtassék túl hosszúra, hogy ezáltal is mód és alkalom adassék a kormánynak mielőbb teljes erővel az alkotások terére lépni. Figyelmeztet, hogy a föllirat a parlamenti többség kívánalmait foglalja magába és ezért természetes, hogy egyes pártok nézetel és programjai nem juthatnak kifejezésre a fölliratban, amely azonban a pártokra nézve sérelmes sem lehet.

A részletes tárgyalás során *Ballagi* Aladár előadó indítványozza, hogy a Felsőház császári és apostoli király helyett Császári és királyi apostoli felség, legkegyelmesebb urunk és királyunk tétessék.

Sümegei Vilmos indítványozza, hogy a progresszív adó behozatalára vonatkozólag a föllirat is hivatalos kijelentéseket foglaljon magába.

Bakonyi Samu kéri, hogy a föllirat is sürgetse a készfizetések fölvételének szükségét.

Weber Antal indítványozza, hogy vétesse föl a fölliratba a kormány ama kijelentése, hogy 1915 től kezdve alkotmányos biztosíték utján óhajtja az önálló vámterületet felébe lépéséig, 1910-től kezdve pedig ugyanezt a bank-szabadságra nézve kéri kimondatni.

Most *Wekerle* miniszterelnök válaszolt a vitában fölhozottakra. Elfogadta *Sümegei* indítványát és *Bakonyi* felszólalására megjegyezte, hogy az osztrák kormány e hó 15-ig fogja a kiegyezés revíziójára vonatkozó kívánságait közölni. Ezeket ma még nem ismeri, de biztosítja *Bakonyi*t, hogy ő reá — *Wekerle*re — politikai multja és többszöri nyilatkozatai azt az erkölcsi kötelességet róják, hogy az osztrák kormánnyal történendő kiegyezési tárgyalások folyamán a készfizetések fölvételére vonatkozó-

lag a nemzet érdekei teljes mértékben kielégítést nyerjenek.

Az értekezlet ezután *Mérey* Lajost biztatta meg a párt álláspontjának kifejtésével a föllirati vitánál.

Van der Tulipán Kálmán.

(Hoske-ünnep Gyorokon.)

Arad, július 2

Az aradmegyei Tu ipánkert vezetői már napok előtt nagy reklámmal adták tudtul mindenkinek, a kit illet, hogy tegnap, vasárnap, tulipánünnepély lesz Gyorokon. A program sok zajos élvezetet ígért, de minden ígéretnél többet adott a rendező bizottság, amely roppant bájos meglepetéssel kedveskedett a megjelenteknek. Az ünnepélyen ugyanis megjelent özn. *Hoske* Kálmán, aki ez alkalmából levetette inkognitóját, felvette panama kalapját és levetette lelkesedésének adóját a haza oltárára. Gyorok tegnaptól kezdve nevezetes hely lön: itt kezdte meg színészi pályafutását *Van der Tulipán* Kálmán, érces hangon szavalván el az ünnepélyen egy alkalmi költeményt. A nagyszabású művészi esemény, amely természetesen főleg a tu ipánkert fő ügyvezetőjének, *Lócs* Rezsőnek érdeme, nagy, de vegyes hatást keltett. A hatás olyan vegyes volt, hogy a buffetben több vegyes felvágott pirulva sültötte le a szeméit.

A jól sikerült Hoske ünnepről tudósítók a következőket jelenti:

A tegnapi ünnep pompásan sikerült. Már a kora délutáni órákban megérkezett a személyvonattal özn. *Hoske* Kálmán, kinek kíséretében *Károlyi* Gyula gróf főispán is ott volt. Az indőháznál a lakosság jóvasbandériummal, *Lócs* Rezső pedig üdvözlő beszéddel fogadta a művészt, aki a meghatótságtól nem jutott szóhoz s így helyette *Károlyi* Gyula gróf köszönte meg a fogadtatást.

Az ünnepély a kaszinóban folyt le, hol a gyoroki dalárda mindenképpen a Himnuszot énekelte el. *Van der Tulipán* Kálmán legteljesebb meglegedését fejezte ki a dal fölött s megengedte, hogy elismerése *Erdősi* Ferencnek tudomásul adassék. Ezután *Rasó* Kálmán plébános mondott ünnepi beszédet, majd *Griffel* Lajos és *Zsadányi* Armand hegedűtek igen szépen. A közönség azonban ekkor már teljesen magán kívül volt az izgalmas várakozástól. Egy ur annyira magán kívül volt, hogy míg az első sorban ült, az alatt künn szaladgált az utcán, ahonnan csak később tért vissza magához. Vegre azonban megjelent a pódiumon a várva várt főérfiu, akit a jelen voltak e felkiáltással fogadtak:

— Juj, juj, milyen szép! Ilyen fiatal és máris ilyen özvegy!

Van der Tulipán Kálmán pedig bánatosan meghajtotta magát és sötét gyászhangon kezdett alkalmilag szavalni. Oh, ez a szavala! Mesés volt, egyszerű volt, sőt valósággal hoskei volt. A közönség örületes tapsviharral fogadta a nagyszabású műelővezetést, a művész pedig azzal köszönte meg az ünneplést, hogy apró ereklyéket hintett a nézők közé. Több csókot is dobált, melyek többnyire a tisztesebb koru, agg hölgyek felé röpültek.

A tetszészaj elültével még néhány érdekes szám következett. *Zsigmondy* Anna tőle, telhetőleg énekelte, még pedig igen nagy sikerrel, úgy, hogy a műsört néhány énekszámmal meg kellett toldania. *Griffel* Lajos, *Szekely* Arpad és *Montia* Gusztáv a Tulipán-csárdást adták elő igazán művésziessé. A Szózat előnéklésévé véget ért a fényes Hoske-ünnepély, mely után a közönség egy része a csángó varrottas-kiállítását tekintette meg, másik része a népmulatságra sietett, — a harmadik rész pedig elmerült *Van der Tulipán* Kálmán szemlélésének gyönyörében. Több hölgy sürgősen lángragyult a szép férfiuért, olyannyira, hogy a gyoroki tűzoltók

nak kellett közbelépniök s a tüzet eloltaniok. A tűzoltók e mutatója is igen szépen sikerült.

Özv. Hoske Kálmán az esti órákban kíséreléssel együtt visszatért Aradra, ahonnan ma egy Temesvár közelében fekvő, női betegségek gyógyítására szolgáló fürdőbe vonult üdülni.

— zab.

IRODALOM ES MÜVESZET.

A színház műsora:

Kedd: Nebántsvirág, operett. Kornai Berta vendégfőléptével.

Szerda: Koldusgróf, operett. Kornai Berta vendégfőléptével.

Csütörtök: Fecskefészek, operett. Kornai Berta vendégfőléptével.

Péntek: Csöppség, színmű. (Zóna előadás.)

Szombat: Gyöngyélet, bohózat Bemutató előadás.

* **Cyrano — Szóts András.** A beszélő színesek tűzpróbáját állotta ki ma este egy fiatal kezdő-színész. Merész vállalkozását a normálisnál nagyobb siker koronázta. A nehéz szerep egy-egy részletét feltűnő természetességgel játszotta, bár itt ott erősen érezhető volt az idegen hatás. Különösen Pethestől tanult sokat. Annyi tény, hogy beszélni és mozogni tud a színpadon és ez már jóformán elég Szótsától, aki főléptével még az iskolában van.

* **Kornai Berta a Nebántsvirágban.** A Magyar Színház primadonája, ki az aradi közönséget a májusi tulipán-ünnepélyen már meghódította, holnap lép fel először három estére tervezett vendégszínházának megnyitójára a *Nebántsvirág* Denise szerepében. A művésznő ezúttal csak másodszor játsza e szerepet; először Nagyváradon játszotta, ahol mint a legjobb Denise-t ünnepezték. Vele egy estén lép föl nyári szabadságideje után először *Nyárai Antal* mint Celestin organista. Kornai Berta szerdán a *Koldusgróf*-ban Jessit, a csavargóleányt játsza el. Vendégfellépései alkalmából a színpadon a rendes színpadi helyre kerülnek.

* **Gyöngyélet.** A színház személyzete most a *Gyöngyélet* — kitűnő párisi bohózat — előadására készül. A rendkívül mulatságos katonai bohózatot hatásos ének- és táncszámok tarkítják. A színház nyári slágerének ígérkező darab bemutatója szombaton lesz. A darabot már napok óta folynak a próbák, melyeket *Bródy István* rendező vezet. Az énekszámokat *Tisger Árpád* karnagy tsatította be.

Barabás mandátuma. A budapesti jelölés.

(Beszélgetés Barabás Bélával.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, július 2.

Barabás Béla mandátuma ügyében most már teljesen tisztán áll a helyzet. Barabás lemond az aradi képviselőségről s egyedül Pesten lép föl, — ámbar az aradi pártban felvetették azt az eszmét, hogy lemondás esetén *újból jelöljék* Barabást Aradon is. Tudósítónknak ma alkalma volt Barabással beszélgetést folytatni, melynek során Arad képviselője igen érdekes nyilatkozatot tett arra nézve, hogy miért mond le az aradi mandátumról.

Tudósításunk a következő:

Beszélgetés Barabással.

Egyik munkatársunk ma Barabás Bélával beszélgetést folytatott, amelynek során Barabás azt az érdekes kijelentést tette, hogy aligha mondott volna le az aradi mandátumról, ha az elkészült bejelentésből kifolyólag gyanúsításokkal nem illetik.

Munkatársunk az az kérdésére, hogy tényleg lemond-e hamarosan az aradi mandátumról, Barabás a következőleg válaszolt:

— Mihelyt a delegáció ülései véget értek, lemondok az aradi képviselőségről. Addig meg kell tartanom a mandátumot, mert *Zichy Tivadar* gróf, a magyar delegáció elnöke elutazása előtt megígértette velem, hogy az utolsó ülésen én fogok elnökölni. Ennek a kötelességnek pedig csak úgy tehetek eleget, ha megtartom a mandátumot, mert a lemondással megszűnik természetesen delegátusi minőségem is és a delegációnak most, a befejező ülés tartamára nemcsak új elnököt, hanem — minthogy *Zichy Tivadar* gróf elnök elutazott — új elnököt is kellene választani. Tisztán a bonyodalom elkerülése végett tartom meg ideiglenesen az aradi mandátumot. Minthogy a delegáció záróülése pénteken vagy szombaton lesz, e napok valamelyikén már hazajövök s megírom a levelet, amelyben az aradi mandátumról lemondok.

Az aradi választókerület képviselőtől pedig azért mondok le, mert ezzel el akarom háritani azt a rettenetes gyanút, amelyet rám szórtak és amelylyel azt akarták föltüntetni, hogy elkészésem szándékos vagy rosszhiszemű volt. A lemondás következtében mindaddig, amíg másutt nem választanak meg, nem leszek képviselő, ami engem egy cseppet sem bánt, mert rámfér egy kis pihenés és ügyvédi irodám dolgai, után is kell látnom.

— Milyen a képviselő ur álláspontja az aradi képviselőjelölés dolgában? — kérdezte most munkatársunk.

— Erre vonatkozólag nem nyilatkozom és még azt sem mondhatom, hogy helyi avagy fővárosi függetlenségi ember jelölését határozza-e el az aradi párt. A végrehajtó bizottságnak azt az egyedül helyes módot ajánlottam, hogy *títkos szavazással döntse el a jelölést.* Aki a legtöbb szavazatot kapja, az legyen a jelölt és én odafönt is kiviszem a *hivatalos* jelöltként való elismerését, bárki legyen is az. A végrehajtó bizottságnak ekként megnyilvánuló akarata előtt föltétlenül meg kell hajolai és azon lenni, hogy az legyen a képviselő. A párthűségben kövesse a példát mindenki, aki pártunkhoz tartozik és aki személyem iránt egy kis tisztelettel viseltetik.

Ismételve hangsúlyozom, hogy az aradi mandátumról való lemondásra *épen azok a rágalmak késztetnek, amiket felem szórtak.* Nos hát be akarom bizonyítani, hogy mennyire alaptalanok azok a gyanúsítások, amelyeket a véletlen késésem alkalmából ellenem koholtak.

Barabás ezután elmondta még, hogy a királynak azon szavait, amelyeket az utvari ebéden hozzá intézett, hibásan közölte és értelmezte a sajtó. A király magyarul beszélt vele s mondta ugyan, hogy a delegációban „sok haszontalan dolgot beszéltek”, de a „haszontalan dolgok” kifejezés alatt *haszonnélkülieket* értett s ezért a király németül gondolkodván, „*haszontalan*” szót haszonnélküli helyett haszontalanra fordította.

Az erzsébetvárosi jelölés.

Az erzsébetvárosi függetlenségi párt vasárnap délután gyűlést tartott, a melyen mintegy háromszázán jelentek meg. *Földes Gyula* elnököt.

Földes Gyula indítványozta, hogy tekintsék Barabás Bélát a hetedik kerület képviselőjelöltjének és tegyenek meg mindent, hogy Barabás

újra fényes győzelemmel nyerje el a kerület mandátumát.

Több felszólalás volt ezután, valamennyi *Barabás* jelölése mellett.

Szerdahelyi Henrik: Mintán *Barabás* elkészett lemondásából az következik, hogy ő az aradi mandátumot akarta megtartani, kért a pártot, hogy *ne erősítse Barabást* a mandátum elfogadására, hanem *keressen más jelöltet.* Legalkalmasabbnak véli a jelöltségre *Eötvös Károlyt*, akinek politikai múltja, tehetsége, tekintélye, országos népszerűsége és a függetlenségi eszmék mellett való küzdelme egyaránt a mellett szólnak, hogy a kerület őt tüntesse ki bizalmával, annál is inkább, mert az új politikai rendszer mellett dolgozó képviselőházból a magyar közélet ezen egyik legkiválóbb alakjának hiányoznia nem volna szabad.

Szerdahelyi Henrik szavalt sokan helyesléssel fogadták. *Gillányi* tanár pedig felugrott helyéről és felszólította *Szerdahelyit*, hogy ha más véleményen van, mint a többiek, *akkor távozzék.* Többen *Szerdahelyi dr. védelmére* keltek, a mire heves szóváltás keletkezett, úgy hogy az ügy *majdnem botrányvá fajult.*

Szerdahelyi indítványával szemben a többség *Barabás jelölése mellett foglalt állást* s a jelöltséget táviratilag közölte *Barabással*, *Kossuth* Ferenczhez pedig a következő telegrammot intézték:

— *Barabás Béla* megválasztott képviselőket az összeférhetlenségi bizottság az aradi mandátum megtartására ítélte. *Barabás Béla* felelősségének tudatában férmissal elhatározással azonban aradi mandátumáról lemondott. *Barabás Béla* három mandátuma volt, ma egy sincs. Elhatározása kerületünk választóinak köreiben leirhatatlan örömet és lelkesedést keltezt és megszilárdította szeretetünk, tiszteletünk ama kötelekeit, melyek bennünket *Barabás Béla*val szétválaszthatlanul fűznek össze. Mai népes jelölt értekezletünk örömmel és lelkesedéssel kiáltotta ki *újól* *Barabás Béla*t kerületünk képviselőjelöltjéül s mi, a magyarok Istenének segédelmével győzelemre fogjuk vinni ismét a dicső 49-as zászlót *Barabás Béla* szeplőtelen, ragyogó tisztaságú nevével. Erről a határozatról örömmel értesítjük nagyméltóságodat.

Táviratilag bejelentették a jelölést *Wekerle Sándor dr. miniszterelnöknek* is.

A jelölt gyűlés táviratára *Barabás* ma az alábbi sürgönyvel válaszolt:

Földes pártelnök

Budapest
Andrássy-ut.

Hetedik kerületi párt értekezletéről küldött sürgönyük igen meghatott. *Ujbóli* jelöléséről fényes bizonyítéka annak a bizalomnak és szeretetnek, amelylyel engem érdemtelenül öveznek. Akaratuk előtt meghajlok, jelölést hála szívvvel elfogadom. Aradi képviselőségről delegáció utolsó ülése után azonnal lemondok, *nehogy újabb gyanúsítások érjenek.* Ragaszkodásomat, megüszelő elhatározásukat nagyon köszönöm. Igyekezem méltóan betölteni népképviselői tisztomat; becsületesen, önzetlenül fogok küzdeni ezután is elveink diadaláért.

Barabás Béla.

A budapesti jelölés föltétele.

Földes Gyula, a VII. kerületi függetlenségi párt elnöke ma a következő nyilatkozatot tette:

— Amilyen egyhangú volt *Barabás Béla* jelölése a mi pártunkban, *éppolyan biztos a megválasztása is.* Az már közudomású, hogy *Barabás* kijelentette, miszerint az aradi mandátumról lemond és lemondását pénteken be is fogja

nyújtani. Természetes, hogy mi csak ezen feltétel alatt voltunk hajlandók újra jelölni. Megválasztásához se sem fér. A mi pártunkban semmilyen ellenáramlatról nem lehet beszélni, a többi pártok esetleges mozgalmá pedig teljesen hiábavaló, mert a VII. kerület képviselője más nem lehet és nem lesz, mint Barabás.

A tegnapi negygyűlésen felszólalt egy Szerdahelyi Henrik nevű fiatal ember, akinek felszólalása úgy látszik, mintha a pártegység zavarát jelentené. Kérem tudomásul venni, hogy ez az ember senki és semmi. Egy teljesen fiatal, jelentéktelen ember, akinek csak kegyelemből, örökös zaklatása folytán adtam meg a szót. Az ő pártfogása Eötvös Károly mellett egyáltalán nem vehető komolyan. Eötvöst pedig, úgy hiszem, hível és barátai, akik közé én is tartozom, meg fogják kímélni attól, hogy Budapestre kudarcot valljon. Az ő személye sokkal súlyosabb és tiszteletreméltóbb, semhogy kiszabadna őt tenni annak, hogy az ország szívében megbukjék, mert ez föltétlenül bekövetkezik, ha fölléptetik.

Csak azt akarom még megemlíteni, hogy pártunk arra a hírre, hogy Barabás újra föllép, számos új párttaggal növekedett. Így belépett közénk Róth Pál dr., a volt választási elnök és sok más, akiknek komoly egyénisége nem hasznára van a pártnak.

Barabást — Aradon is jelölik?

Mint hogy Barabás Béla előreláthatólag szombaton bejelenti lemondását az aradi mandátumról, a helybeli függetlenségi és 48-as párt végrehajtó bizottsága már vasárnapon ülést tart, amelyen az aradi kerület jelölése dolgában határoz. Hír szerint a végrehajtó bizottság ismét Barabás Bélát fogja jelölni. Ebben azonban a következetesség nevében kételkedni hátkodunk. Barabás ugyanis több ízben megtett kötelező nyilatkozatai után nem fogadhatván el mást, mint a budapesti jelölést, a végrehajtó bizottságnak azt a határozatát, melylyel Barabást jelölné, sem komolynak, sem észszerűnek mondani nem lehet. Egyébként semmisenem lehetetlen.

Gázgyári sztrájk Budapesten.

(Katonák, mint lámpagyújtogatók.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, július 2.

Budapest-ről táviratozzák, hogy a fővárosban ma újból gázgyári sztrájk ütött ki. A sztrájk oka jelenleg nem bérviszonyokon alapul, hanem politikai természetű.

A józsefvárosi gázgyár munkásai ugyanis már régóta két részre szakadtak. Egy részük nemzetközi, a másik rész keresztényszociálista. A nemzetközisek azzal vádolják a keresztény-szociálistákat közül Mátvics István és Steidl Ferenc felügyelőket, továbbá Reisner és Petőcs munkásokat, hogy izgatnak ellenük és ezért követelték, hogy az igazgatóság e négy alkalmazottat bocsássa el.

Az igazgatóság megindította a vizsgálatot, melynek eredménye az lett, hogy Petőcz tényleg olyanfajta nyilatkozatot tett, a többiek azonban nem. Petőczöt az igazgatóság hajlandó is volt elbocsátani, a többit azonban nem. A nemzetközisek azonban megmaradtak követelésük mellett. Az igazgatóság erre felszólította őket, hogy szerezzenek be bizonyítékokat a három megvádolt munkás ellen. Ez az intézkedés a nemzetköziseket nem elégitette ki és a keresztény-szociálistákat annyira

főlháborította, hogy ma este, amikor munkacsere volt, mindkét pártbeli munkás megtagadta a szolgálatot.

Ugyanezt tette 265 lámpagyújtogató, a kik már régebb idő óta követelnek béremelést. Az igazgatóság ezért katonasággal telefonált, amely ma este már őrizte a gázgyárat katasztrófát előidézhető zavargásoktól és elvégezte a lámpagyújtogatókat a sztrájkba állott lámpagyújtogatók helyett.

Valószínű, hogy a holnapi nap folyamán a többi gázgyárban is kiüt a sztrájk.

HIREK.

— A kiegyezési tárgyalások. Wekerle Sándor minisztereinek holnap délután Bécsbe érkezik s ott folytatja a kiegyezés dolgában az osztrák kormányval a megkezdett tárgyalásokat. A két kormány tanácskozásainak befejezése után, körülbelül július végén a magyar szabizottság tagjai Bécsbe mennek, hogy az osztrák bizottsággal közvetlenül tárgyaljanak.

— Damjanich Jánosné nyaralása. Budapesti tudósítónk táviratozza: Damjanich tábornok özvegye a szlovéniai fürdőre utazott s ott marad e hó végéig. Innen Isaszegre megy rokonához, Végh József táblai bírónak, további üdülés végett. A matróna teljes egészségségnek örvend.

— Az aradvárosi adókvető bizottság I. hó 4-én. szerdán délelőtt 9 órakor a városháza emeleti kisterme melletti szobában az 1905. évi III. oszt. ker. adókvetési listam 808—906a tételei alatt, felsorolt u. m.: gyolcsosok, robbanópor és gyújtó zsírnorgyáros, gyümölcskereskedők, hajhász, halkereskedők, hangszerkereskedők, harangöntő, harisnyakötő, hentesek és mészárosok, huselárusítók 1905. évben három év tartamára való érvényesítést megállapítandó III. oszt. ker. adóját tárgyalja. Miről az érdekeltek azzal értesítettek, hogy a javaslat elleni kifogásokat ezen bizottság előtt írásban vagy szóval előadhatják.

— Rendkívüli megyegyűlés. Aradvármegye törvényhatósági bizottsága július 9-én, hétfőn délelőtt 9 órakor rendkívüli közgyűlést tart, melynek egyetlen tárgya: Forray Nagy-Iratos, Nagy Kamarás és Moroda községek határozata a herceg Yprylanti birtokvételel kapcsolatban szükséges kölcsönök felvétele ügyében.

— Új főrend. Az aradvármegyei főrendek száma szaporodott egygyel. Bohus Lajos báró világi nagybirtokos a főrendház örökös tagjainak sorába lépett, miután kimutatta a vagyoni cenzust. A főrendház igazoló bizottságának jelentése alapján a minisztereink el fogja rendelni Bohus Lajos bárónak a főrendek névjegyzékébe való felvételét.

— Lengyel Zoltán és a Független Magyarországról. Budapest-ről táviratozzák: Lengyel Zoltán országgyűlési képviselő, a Független Magyarország főszervezője a M. T. könyvnyomtatás-hoz Abbázliából a következő táviratot intézte: Amennyben még ma cs nyilvánosságra hozva, kérem a lapokkal közölni, hogy a Független Magyarországtól megváltam.

— Ottó bajor király öröksége. A királynak sem mindig hullanak élükbe a szerencse bőség sarujából az élet ajándokai. Sokszor ők is nyomorultabbak a koldusoknál is. A szerencsétlen bajor uralkodónak tragédiájának egyik legmeggrázóbb jelenete Ottónak, az öngyilkossá lott Lajos király örökségének öröksége. A beteg, elmebajos királyfőről már husz évvel ezelőtt kijelentették az udvari orvosok, hogy betegsége teljesen gyógyíthatatlan. A király ideg-

baja azalatt súlyos elmebajjra fejlődött ki, úgy hogy környezete a fürstenriedi kastélyba zárta el s most ott ápoltatja. A szerencsétlen király azonban az utolsó időben nemcsak lelkileg, hanem testileg is megöregedett. Soványan, csontvázra aszva járkal a kertben. Olykor négykézláb mászkál a porondon, báránynak képze magát és fájdalmasan, panaszos hangon béget. Egyszer madárnak hitte magát. Máskor a kert virágaiban sejt meg emberi lelket s hosszú beszédeket intéz hozzájuk. A szerencsétlen királynak azonban vannak világos percei is. Egyszer szembeállították egy régi szolgájával, akit 40 évvel ezelőtt ismert. A király mereven nézte, majd a tenyerébe szorította a fejét, összehúzta a szemöldökét és borzasztó erőfeszítés után kimondta a szolga nevét. Sápadt arca mosolyra derült, kegyesen és leereszkedéssel üdvözölte a szolgát. Környezete egy pillanatra azt hitte, hogy a király meg van mentve. De a király hirtelen, mint üldözött vad, futásnak eredt és reszketve, a főlelemtől eltorzult arccal menekült a kastély egyik sötét zugába. Mindazonáltal tudja, hogy király. Cselédei és orvosai „felség”-nek szólítják, a király pedig a minisztereinek nézi őket. Néha hetek mulnak el, amíg a király egy szót szól, állandóan csökönyösen hallgat.

— Borzalmas vasuti szerencsétlenség.

Londonból táviratozzák: A London és Southampton között közlekedő személyvonat Salisbury közelében kisiklott. Eddigi megállapodások szerint harminckét személy vesztette életét. Ujabb távirat szerint a kisiklott expresszvonat utasai Plymouthban az Amerika hajóstársaság New-York nevű hajójával érkeztek. Az utasok között volt Mac Lellan new-yorki polgármester nejevel, ezek azonban Plymouthból hajón mentek Southamptonba. A szerencsétlenség úgy történt, hogy legelőbb kisiklott egy ellenkező irányból érkező tehervonat, melynek az expresszvonat nekiment. Az összeütközés következtében az expresszvonat több kocsija, amelyekben 47 utas ült, teljesen összezúzódott. A halottakat és sebesülteket a legnagyobb ügygyel-bajjal emelheték ki a romok alól. A kocsik egy része a töltésről lezuhant.

— Érdekes birtokcseré. Az Alsó-Molnár utcában lévő 888 ashoz címzett vendéglő helyisége magadát cserélt. Ma árvereztette el a nagy-szebeni földhitelintézet a régi Gömör-féle ház és telket, amelyben a vendéglő van. Az árverést a bíróság részéről Győrffy Arnold vezette. Az árverezők között voltak Burdea Demeter százados, Adler Andor, Tefner Ignác, Répássy Pál és maga a földhitelintézet. Az épületet Répássy Pál aradi kádármester vette meg 17.101 koronáért. Répássy a 888 ashoz címzett vendéglőt továbbra is fentartja és ő maga fogja vezetni.

— Műlövészet az utcán. Nagy riadalmat okozott tegnap reggel öt órakor a Deák Ferenc-utcában Dani Sándor ablaktisztító vállalkozó. Kissé ittas állapotban revolvert vett elő és ezzel több lövést tett. Az aradi Buffaló Billt be-kísérték a rendőrségre, ahonnan igazolás után szabadon bocsátották.

— A munkások és a kerületi betegsegélyező társulat. A vaggongyári munkások egy küldött-sége vasárnap megjelent Zubor Andor iparhatósági biztossal és bejelentették neki, hogy kilépve a kerületi betegsegélyező pénztárból, az ipartestületi segélypénztárba óhajtanak belépni. A munkások egyben kérésztették magukat egy orvos fizetésének biztosítására is. Zubor Andor kijelentette, hogy a betegség nem gördül akadályt a munkások társulatára.

— **Vér, pusztulás, katonai forradalom.** Pétervári távirat szerint a péterhofi testőrcsapatok zendülése arra bírta a cárt, hogy Carszkojeszelóba költözzék. A katonai forradalom mellett az *agrár zavargás* is sok gondot okoz a kormánynak. Egyes falvak lakói összeverődnek, elpusztítják a birtokosok házeit és termését s akik kezük ügyébe kerülnek, azokat *meggyilkolják*. Legborzasztóbbak az állapotok *Tulában*, ahol hat járás lakói egyszerre lázadtak föl és elkergették a birtokosokat. A *kisenevi* járásban is fölégették a birtokosok házeit és elrabolták az összes marhákat. Ugyanilyen dolgokat jelentenek még 15 kormányzóságból. *Szebasztopolban* már *kitört a forradalom*. Az odaküldött kozákok a fölkelőkkel barátkoznak. A дума elnökének kérdésére a vezérkar főnöke azt válaszolta, hogy elvben semmi kifogása sincs, de most még *korainak* tartja a zsidóknak befogadását a tisztikarba.

— **A legöregebb művész halála.** Londonból táviratozzák, hogy *García Manuel* hírneves énektanár és volt operaénekes, a gégetükör föltalálója ma 109 éves korában meghalt.

— **Egy aradi ember kaland a Budapesti tudósítónk** jelenti: Az éjszaka *Hafos Sándor* aradi születésű máv. altiszt a Köztemető-úton hazafelé tartott. Utközben több ismeretlen suhanc megtámadta és összeszurkálta. A súlyosan sebesült embert a mentők a Rókus-kórházba szállították. A merénylőket nyomozza a rendőrség.

— **Szatmári Mór ünneplése.** *Budapestről* táviratozzák: A függetlenségi párt mai értekezletén *Hódi Gyula* indítványára *Kossuth Ferencnek* rendkívül elismerő szavai után kimondták, hogy *Szatmári Mór* harmincéves újságírói jubileuma alkalmából hivatalosan üdvözlik.

— **Huszonöt éves tanítói jubileum.** *Niedermayer* Sándor panco'ai rom. kat. tanítónak, ki már 25 évet töltött a népnevelés szolgálatában, múlt hó 29-én ünnepelték negyedszázados jubileumát. Délelőtt 10 órakor ünnepélyes istentisztelet volt, ezután a rom. kat. iskola egyik tantermében az iskolaszék díszgyűlése következett. Elismerő szavakban emlékezett meg *Nagy József* plébános, iskolaszéki elnök az ünnepelt odaadó munkálkodásáról, kiemelve, hogy *Niedermayer* hervadhatatlan érdemeket szerzett a német ajku község magyarosítása körül. Az iskolaszék elismerése jeléül jegyzőkönyvileg örökítette meg az ünnepelt érdemeit és részére évi 100 korona személyi pótlékot szavazott meg. Ezután a rom. kat. iskolaszék és tanítói nevében *Schmidt Antal* káptalan tanító, az állami iskola tanítói nevében *Gombos Antal* igazgatótanító üdvözlötte az ünnepeltet, ki könyvekig meghatott beszédben válaszolt az elhangzott üdvözlő beszédekre. Déliben az ünnepelt tiszteletére *Nagy József* plébános vendégszerető házában ebéd volt, melyre a község tanítói és a rom. kat. iskolaszék tagjai voltak hivatalosak.

— **Eljegyzések.** *Keller Iván*, az Aradvár-megyei Gazdasági Egyesület titkára eljegyezte *Sármazey* Lenci kisasszonyt, özv. *Sármazey* Manoné kurtiesi földbirtokosnő leányát.

Szekér Pál, a gróf Almássy-uradalom sarkadi tisztele eljegyezte *Hoffmann* Mariska kisasszonyt, *Hoffmann* Mihály gyulai ügyvéd leányát.

Brassay Ernő városi adótiszt vasárnap tartotta eljegyzését *Budapest*en a bájos és művelt *Arabán* Ottilia kisasszonnyal, az aradvárosi felső leányiskola volt tanítónőjével.

Nagy Sándor csanádpalotai községi segédjegyző eljegyezte *Nikolics* Szilvia kisasszonyt, *Nikolics* Aurél csanádpalotai községi jegyző nővérét.

— **Orvoslátogatók a gyermekmenhelyen.** A magyarországi orvosszövetséget a múlt hóban tartott jubileumi ülésén *Leitner* Ernő dr., az aradi gyermekmenhely igazgatója meghívta a gyermekmenhely megtekintésére. A meghívásra a szövetségnek mintegy harminc tagja szombaton látogatta meg a gyermekmenhelyet, a

melyet *Leitner* Ernő dr. mutatott be a vendégeknek.

— **Áthelyezések.** A közoktatásügyi miniszter *Papp* Lina battonyai és *Somogyi* Amália lippai tanítónőket kölcsönösen, továbbá *Sesztay* Emil nagyhalmágyi tanítót a gaurényi, *Releczán* Pál gajtassolli tanítót pedig a nagyhalmágyi állami iskolához áthelyezte.

— **Békelakoma.** A *Barabás Béla* asztaltársaság a parlamenti béke örömeire vasárnap jól sikerült bankettet rendezett. A lakomán megjelent *Barabás Béla* is és nagyhatású beszédet mondott, amelyben több célzást tett a mandátuma körül fenforgó bonyodalmakra.

— **Füredőkből.** Siófokon, ahol élénk szezon van, június 28 ikáig 814 vendég fordult meg.

— **Az izraelita hitközség díszközgyűlése.** Az aradi izraelita hitközség előjárósága keiden délután fél hat órakor tartja alakuló közgyűlést a Szentpéter téri iskola dísztermében. Ezen a közgyűlésen — amely nyilvános lesz — mutatkozik be a hitközség új előjárósága. Ugyanakkor *Nemes* Zsigmond dr., a hitközség új elnöke ki fogja fejteni az előjáróság programját.

— **A Maros titkaiból.** A Marosban a csálai erdő alatt vasárnap ismét holttestre bukkantak az arra járók. A leletről értesítették a rendőrséget, ahonnan *Vidéky* Gusztáv ügyeletes rendőrtiszt és *Hecht* Adolf dr. kerületi orvos a helyszínre mentek és az alsó temető halottas házába szállították a holttestet. Itt kitűnt, hogy az ismeretlen *Simon* József 73 éves aradi magázó. Az öreg ur valószínűleg öngyilkosságot követett el.

— **Az aradi ág ev. egyház a püspökválasztáson.** Nagy ünnepségek keretében ment végbe az aradi ágostai evangélikus egyház új templomának zárköléléte. A templom hajója csaknem szorongásig megtelt hívekkel. *Frint* Alajos lelkes ima után ismertette az ágostai egyház történetét. Majd *Institoris* Kálmán polgármester beszéde után a zárkó elhelyezésére került a sor. A zárkóvet az oltár közvetlen szomszédságában falazták be. — Ugyancsak vasárnap döntött az aradi egyház, hogy a bányakerületi püspökválasztáson kire adja két szavazatát. A *Bachát* Dániel püspök elhunytával megüresedett bányakerületi ág. ev. püspökségre az egyházkerületi gyűlés tudvalevőleg négy esperest jelölt: *Petrovics* Soma szentesi, *Belohorszky* Gábor újvidéki, *Scholtz* Gusztáv budai és *Szeberényi* Lajos békéscsabai espereseket. A gyűlés egyben elrendelte a négy jelöltre a szavazást. Az aradi ág ev. egyház tegnapi gyűlésén a négy jelölt közül *Scholtz* Gusztáv budai esperes abszolút többséget kapott és így az aradi egyház reá adja két szavazatát. A szavazatokat július 7-én bontják fel és számlálják össze. Hír szerint *Scholtz* Gusztávnak és *Belohorszky* Gábornak vannak kedvező kilátásaik a püspökség elnyerésére.

— **Elvira hercegnő nem lesz apáca.** Az „Echo de Paris” nyamán híre terjedt, hogy *Bourbon* Elvira hercegnő, *Don Carlos* leánya, a ki annak idején *Folchi* festővel megszökött apja házából, fölveszi a fátyolt. Ezt a hírt most illetékes helyről megerősítik. *Elvira* hercegnőnek esze ágában sincs elválni *Folchitól* s apácaköltést ötlenie. Ellenkezőleg fényes, lakásban él *Firenzében* férjével és három gyermekével, akiknek *Folchi* az apjuk. A hercegnő rajongva szereti gyermekeit és féltékenyen csügg férjén; különben igen visszavonult életet él. Ot cseléd áll rendelkezésére, azonfelül egy társalkodónő, aki állítólag spanyel főnemesi család sarja. A hercegnő igen jótékony s a szegényeket nagy összegekkel segíti. Ami *Folchi* illeti, ő ez idő szerint távol van *Firenzétől*, de csupán azért, hogy külföldön szerezzen polgárjogot s elválhassék feleségétől. Mert

végre az egyházzal s a törvénnyel is szentesítettetni óhajtaná *Elvira* hercegnővel kötött irigyt.

— **Meghíusult családirítás.** Az aradmegyei *Kereb* községben embertelen gyilkos merényletet akart elkövetni *Weber* Ferenc jegyzői irnok a családja ellen. Éjfél tájban berugott állapotban tért a lakására s összeveszett a feleségével. Szóváltás után a brutális ember székot ragadott s avval az asszonyt és két kis gyermekét agyba föbe verte, ezután pedig meg rugdosta őket. A megrémült család segítségért kezdett kiállítani, ami a dühöngő részeg embert még jobban megvadította. Zsebéből revolvert rántott s agyon akarta löni a feleségét és a gyermekeit. A szerencsétlen asszonynak alig volt annyi ereje, hogy ágyából kiugorva, az ablakon keresztül az utcára fusson s a szomszédok segítségét kérje. Szerencsére a segélykiáltásokra összegyűlt szomszédok meg tudták fékezni a dühöngő embert, aki ellen családja büntető feljelentést tett a világosi járásbírósnál.

— **A hevenyes és idült bélhurut apró gombái,** melyek a tehentej fehérjében olyan kitűnően tenyésznek, a — vízben főzött — Kufeké féle gyermek-liszt adása s a tejnek a táplálkozásból való kirekesztése folytán rossz talajra szorulnak, amelyen nem tenyészhetnek tovább. Megszűnik a bélcatornában a rendetlen erjedés meg a hányás, a székeles is megjavul. Kufeké gyermek lisztje olyan könnyen emészthető, hogy még a beteg gyomor és bél is jól megemészti és felszívja. Megvan az a tulajdonsága is, hogy a megromlott étvágyat ismét fölkelti. No 117 8739

— **Bolhák, svábok, poloskák** legbiztosabb pusztító szere *Vojtek* és *Weisznel* Aradon. 112

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ **Hivatalvizsgálat a járásbíróknál.** *Szokolczay* Lajos aradi kir. ügyész szombaton megkezdte a kerületéhez tartozó járásbírók megvizsgálását. Szombaton a radnai járásbíró-ságot vizsgálta meg és elismerését fejezte ki a tapasztaltak fölött.

§ **Fényes Kálmán csődügye.** *Fényes* Kálmán csődügyében mára volt hirdelve a csődtárgyalás folytatása. Ma azonban a csődnyitást kérő *Kádár* István szabómester és *Fényes* Kálmán közös kérvényben kérték a törvényszéktől a csőd megszüntetését. Minthogy csatlakozó sem jelentkezett, a csődbíró-ság beszüntette a *Fényes* Kálmán elleni csődtárgyalást.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Egy vendég. Ha önöknek bajuk volt a vendéglővel és a piócérrel, intézzék el veük, de nem a nyilvánosság előtt. A tanulság pedig az, hogy ilyen helyekre ne járjon az ember.

NAPIREND.

Július 3. Kedd. Róm. kath. naptár: Jácint vértanú. — Protestáns naptár: Jácint. — Görög-keleti naptár (június 20.): Metód püspök. — A nap két 4 óra 8 perckor, nyug-szék 7 óra 59 perckor.

Időjelzés. A központ meteorológiai-intézetnek Aradra küldött távirat szerint, a mai napra a következő időjárás várható: Változékony, hűvös, sok helyütt csapadék.

Július 15. Az országos szállóoltványtelep részvénytársaság felszámolás alatt közgyűlése délelőtt 11 órakor (Aradi és csanádi egyesült vasutak.)

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Július 2. —

Magyar csőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogramm felüli súlyban 112—114 fillérig; öreg közép páronként 300—400 kilogramm súlyban — fillérig; fiatal nehéz páronként 320 kilogramm felüli súlyban 122—124 fillérig; fiatal közép páronként 251—320 kilogramm-ig terjedő súlyban 124—126 fillérig; fiatal könnyű páronként 250 kilogramm-ig terjedő súlyban 123—125 fillérig.

Szerbiai: Nehéz páronként 260 kilogramm felüli súlyban 116—117 fillérig; közép páronként 240—260 kilogramm-ig terjedő súlyban 117—120 fillérig; könnyű páronként 240 kilogramm-ig terjedő súlyban 118—120 fillérig.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati közlése. —

Budapest, július 2.

Amerika 1/4 magasabb. Kínálat és vételkedv mérséklés. Elkelt 20,000 métermázsza buza. Az árak 50 kilónként számítva:

Déli tőzsde.

Buza októberre	7.71—7.72
Rozs októberre	6.49—6.50
Zab októberre	6.57—6.58
Tengeri júlusra	6.25—6.26
Új tengeri 1907-re	5.60—5.61
Áprilisi buza 1907-re	7.97—7.98

Zárás 5 órakor:

Buza októberre	7.68—7.69
Rozs októberre	6.49—6.50
Zab októberre	6.50—6.51
Tengeri júlusra	6.24—6.25
Új tengeri 1907-re	5.60—5.61
Áprilisi buza 1907-re	7.97—7.98

Irányzat szilárd.

Zárás 5 órakor:

Osztrák hitelrészvény	666.50
Magyar hitelrészvény	806.50
Leszámitolóbank részvény	590.50
Rima-Murányi vasmű részvény	570.50
Osztrák-magyar államvasuti részvény	672.—
Közuti vasút	583.—
Városi villamos vasút részvény	320.—
Erzsébet szanatórium sorsjegy pénzben	8.50
Erzsébet szanatórium sorsjegy árúbaan	9.50

Szappan
Glycerin
a bőr fehérré
és gyöngyöskévé teszi.
Mindenütt kapható.

3949

CSARNOK.

A feledés kútja.

Irtá: Miklós Jenő.

(Vége.)

És, hogy kicsaljam a korbáca, gyorsan, szinte futva még mélyebbre mentem, így megfeszültek között a lánc és öt hunyt szemmel ide-mellé fogja vonni. Az ég alján éles kékség párázata derengett, mintha már hajnalodnék. Lihogva, lélegzetfogyottan futni kezdtem az ösvényen, de egy kerek, izzó vörös folt ntamat állta; meghasadt a föld s véres helye engem is mozdulatlanúságba dermedtet. Remegve léptem közelebb a sebhez, vöröses széle — egy mélységes fekete lyuknak vakolatlan téglából összerakott, alacson pereme volt, odabent pedig a seb alján apró, kerek tűkörlap fénylett.

A vödör hosszú kötélén ott hevert a kutkávája mellett, a letaposott fűben.

Babonás áhitattal néztem a feledés kútjába. A sötétség szinte átölelt rajtam, testemből kilötte a szívemet s mindaz, ami eddig külön világgé bennem élt, az élet kinja, az ifjuság, a hazug álmok, sivár remények és pillanatok szereime, mind kiröpült a szívvel, elszállt, nem volt az enyém. Ures sötétség és néma csend jött a helyébe. De a kut szélén lefutó sötét határok egyre tágtak s ott legeslegáján a kicsi, ragyogó tűkörlap mintha egyre nagyobb, szétesőbb lett volna, vagy jött föl felém, vagy ez a valószínű, én szálltam egyre mélyebbre hozzá. Már láttam benne a fák visszafüggő, rezgő lombját, láttam a sápadt, mozdulatlan halott arcomat, amint kérdően mered rám és idegenül, hidegen mosolyog. Erről az arcról egyszerre levált a hazug álarc, az öregség — a gond és a fájdalom szántása s gyerekes, tiszta mosolygásba olvadt. A ribizkebokrok között tipegő kisfiú arca volt, amely már hallott a feledés kútjáról, végzettszerűen már kereste is, de mi lehetett még a feledni valója, hát nem találta. Pedig ezen a tűkörlapon akkor már a mostani sápadt, a rejtett fájdalomtól és klerítetett mosolytól eltorzított arcom várt reá, hiszen ez a borzalmasság mindenkinél így kör-

ben megy, a kezdet és a vég, lemondás — újabb remények, mialatt az örökkévalóságot a magunk emberi sorsának törékeny mintájára farigsájkuk és az egész világot csak az emberi szenvedésnek és fáradságnak teremtettük meg.

A tűkörlap elvesztette a fényét, vaksága elnyelte az arcomat.

Akkor egyszerre a szélén fényedni kezdett, mintha a körül izzó sugárkéve hullott volna reá, amely aranyba olvasztotta, körülfutott a peremén s mindennél ragyogóbb keretbe foglalta Annuska lágyan fehér, angyali tiszta arcát. A csodálkozástól megbénultan néztem a mélységes kúba, de az asszonyi arc most reám mosolygott s önkéntelenül is féllépést hátrább léptem, hogy a mélységbe ne szédüljek. Amint a fejemet fölkaptam, a kut peremének másik oldaláról az Annuska lány pongyolájának fehérsége vágott a szemembe és felébresztett az élet tavaszában.

Nem szólt, csak a kezét nyújtotta félkörben, tört, leányos ügyetlenséggel, amely csupa ujongás volt. De aztán lehanyatlott a karja és szomorúan pillantott arra felé, ahol most az övéi pihentek. Közöttünk állt a múlt, az utolsó bog a rózsáiáncon.

Lehajítottam a vödör után és hosszú kötélen megmerítettem a feledés kútjában.

Szomjasan, mohón ittunk a vízből.

Annuska megfogta a kezemet, aztán megint a vödör felé értelt és ivott. Nyakát a pihés aranyhaj elborította s amikor a fejét föl emelte, az orra hegyén színes vízcepp csillogott.

Nem messze a kúttól leültünk a seimes, mély fűbe. Nagyon keveset beszélgettünk, mert nem is volt beszélni valónk.

Néztük a felhőket, a csillagos eget s ha egy csillag lefutott az égről, az izzó szikrakén, az ajkunkon pattant ki.

Megindult a csillagjárás és rájöttünk, hogy kevés csillaga van a ragyogó égnak, ha mindjárt a holdból is futó csillagot csinálunk.

Az Annuska haja szétterült a fűben, az arany kanyargó, vékony patakokskában visszafolyt a földbe, ha ő az arcát el is akarta volna fordítani, vagy védőleg a fejét föl emelni, a haja lehuzta, nem engedte volna.

Finom ezüst gőz szállt föl a földből. Annuska azt mondta: te vagy az ifjuságom, az életem, — és csendesen, némán zokogni kezdett.

A mámoros bágyadság lecsókolta a pillámot s néhány percig tartó zibáló álmomban mintha a lelkem szétfeszítette volna bőrtönének szűk falát, először látta ragyogni a fölkelő napot, zúgó szárnycsapással elszállt a rónaság fölött s megfürdött a tavaszos vigasságban. A szabad, határtalan, nem rubrikázott szépben. Szédülés nélkül, fáradság nélkül a magasban szállt, hallotta az élet énekét, amelyet meg nem bémított az emberek szolgátsága. Törvényeik, szokásaik, hazugságuk, egész életük éhhetetlen szolgátsága!

És amint ott feküdtem a fűben, a földet megrázta valami titokzatos erő és félfálmomban szárnyatörten zuhant le a lelkem a néma, holt avarra. Mellettem állt az élet, keserű poharából itatott, a szívemet békába verte és belém fojtotta a tüzet, a lángot, amely szabadság után a szívembe tombolt. Csak néha pattant ki egy-egy keskeny fénynyaláb, amely pillanatnyi világnással bevilágított az éjbe, az élet, az emberek átkaiba, de ami borzalmasságot egyetlen pillanat alatt is megláthatam, az szonniat ébredést vert mámortól bágyadt tagjaimba.

Föflöttem, szétnéztem és csak lassan jöttem rá, hogy Annuska nincsen mellettem. Az ég kékjét már opálos fény öntötte el, sietnem kellett vissza a bőrtöndömbbe, emberek, emberi hazugságok és inségek közé.

A tornácán már a reggelhez teritettek. Annuska a csészék, cukortartók, porcellán kis kannák között sürgött-forgott, mosolyogva nyújtotta a kezét és mentegőzött, hogy Sándor még mindig a gazdasági épületek körül járkal. Nemsokára azonban ő is itt lesz...

Olyan természetes volt mindez, hogy Sándor a gazdasága körül járkal, hogy a fekete kávéba cukrot dobnak, aztán fehér tejjel öntenek a tetejébe s hogy én tisztességes merevségben ülve jó messze Annustól, egyszerűen, nyíltan mondjam meg: jöjjön most már velem, hiszen az enyém, az ifjuság, az élet!

Annuska megrettenve, szorongó félelemmel tekintett rám. Mint egy eszteien, ostoha gyerekre, aki visszaél a helyzettel és kinőtt a hatalmától. Aztán néhány pillanatra eltűnt és virágos porcellán tányérokán egy pohár friss vízzel tért vissza.

— Igya meg, térjen ma-ához! Gyorsan igya meg kedves barátom, ez az utókura, ez is a feledés kútjából való.

Keserűen emeltem a poharat ajkamhoz, amikor fanyar tekintetem az élénk tipegő nagy-mamára esett.

Az öregasszony diszkrétén és finoman mosolygott reánk, mint aki szintén áment mind ezeken, de most már nincs szüksége hál Isten, se elő, se utókurára.

Es leült a porcelláncsészék, porcellánem-berek és törékeny porcellán-szerelmek közé...

IDEGENEK ARADON.

— Julius 2 —

Központi szálloda. Metal Gyula birtokos Butyán. — Munking Erzsébet magánzó Berlin. — Munking Ferenc magánzó Berlin. — Mayer Károly igazgató Prága. — Antonovics Antal magánzó Lippa. — Fáy Jenő dr. orvos Temesvár. — Seidner Sándor birtokos Berzova. — Kabdebo G. főispán Temesvár. — Vörös László Budapest. — Dobroszlav Péter orsz. képvis. Temesvár. — László László birtokos Nagyiglód. — Csipkay Lajos főerdőmester Lippa. — Schwarcz Herman utazó Budapest. — Wünsche Károly gyáros Berlin. — Bretz Gusztáv utazó Bécs. — Schwarz Géza őrnagy Nagyvárad. — Lányi Lipót utazó Budapest. — Rónai Frigyes utazó Budapest. — Makray László birtokos Kolozsvár. — Muhoray Kornel dr. ügyvéd Budapest. — Jungmann Zsigmond utazó Budapest. — Landau Bernát utazó Budapest. — Fürst Gyula utazó Budapest. — Hoffer Imre utazó Budapest. — Czifra Károly magánzó Budapest.

Vass szálloda. Bernlohner József Bécs. — Felsch Károly Bécs. — Szeep László Megye. — Tehel Soma Budapest. — Matiszka Gizella Brád. — Bíró Róza Abrudbánya. — Rosenblum Márk Budapest. — Kovácskai Elemér Lippa. — Jodavay Ferenc Brád. — Löwy Sándor Lippa. — Skala József Budapest. — Mező Béla dr. Budapest. — Hirschl J. Budapest.

Nyári színház.

Kedden, 1906. évi július hó 3 án

KORNYI BERTA mint vendég:

A nebánsvirág.

Operette 4 felvonásban. Irták: H. Meilhac és A. Milaud. Zenéjét: Hervé. Fordította: Evva Lajos és Rákosi Viktor.

SZEMÉLYEK:

Denise	Kornai Berta.	Fernand	Faludi K.
Chateau gróf	Várnai Jenő.	Lorio őrmester	Borbély S.
Szinigazgató	Kulcsár L.	Fejedelmű	Benkóné P.
Celestin	Nyárai A.	Corinna	Zsigmondi A.

Kezdete este 8 órakor.

NYILTTÉR.*

A haj ápolása. A hajhullás leggyakoribb okainak egyike, mint azt már a világ leghíresebb bőrgyógyásza is bebizonyították, a fejbőr korpa képződés. Ezen kellemetlen betegségben szenvedők a legelővidebb időn belül teljesen megkopaszodnak, miután a fejbőr korpa képződés a hajtallajt meglazítja és a haj gyökereit kiszáritja. Számítalan hazai és külföldi orvos ajánlja a „Petrolin hajszeszt” és ezekre menő elismerő levél bizonyítja, hogy néhányzori használat után megszűntet mindennemű hajbetegséget, meggátolja az őszülést és meglepő módon elősegíti a haj újra növekedését. Vásárlásnál a fenti védjegyre tessék szigorúan ügyelni. Minden más néven forgalomba hozott hajszeszt csak silány, ártalmas utáztat. Kapható az egyedül készítőknél: Koráni és Wachsmann drogeria és cosmeticai laboratorium, Szabadka.

Főraktár: Földes Kelemen gyógyszerész úrnál. 1200
Kegedüs Gyula kereskedő úrnál.

Tavaszi és nyári idényre szines bőr - különlegességekben

nagy választék áll az igen tisztelt
vevőim és a n. é. közönség b. ren-
detkezésére, miért is szíves rende-
lésüket kéri

Kitűnő tisztelettel 762

Seelinger M. Andor

uri és női mintacipészete

Arad, Szabadság-tér 4. szám.

Orthopéd gyógycipők nagy sikerű
eredményekkel készülnek.

Városi és megyei telefon 115 szám

2085—906. pm.

Pályázati hirdetmény.

Arad szab. kir. város közö-
ségénél megüresedett építészeti
felügyelői állásra ezennel pályá-
zatot hirdetek.

Az állás évi 1800 korona törzs-
fizetés, 860 korona lakbér és a
csatornázási fűtőház ellenőrzéséért
járó 100 korona tiszteletdíjjal van
javalmazva.

A pályázónak Arad szab. kir.
város hatósági szervezetenek 44.
§. 5. pontja alapján az építészeti
terén gyakorlati ismeretekkel és
a fogalmazásban jártassággal kell
bírnia.

Az állás betöltésénél a már
szolgálatban álló városi alkalm-
zotak amennyiben a fenti követel-
ménynek megfelelni képesek, —
előnyben részesülnek.

Felhívom mindazokat kik ezen
állást elnyerni óhadják, miszerint
kellőképen felszerelt pályázati kér-
vényüket hozzám f. évi július hó
7 ig bemutatassák.

Aradon, 1906. év július 25.

Institóris,
kir. tanácsos,
polgármester.

11868—1906. sz.

Hirdetmény.

Az 1906. évi május hónap-
ban engedélyezett italmérések vár-
ható forgalmáról az aradi m. kir.
pénzügyőri biztos által küldött
összeírási jegyzék 5 darab ívét
az állami jövedékről szóló 1899.
évi XXV. t. cz. 17. §-a és az erre
vonatkozó utasítás 17. §-a értelmé-
ben 1906. évi június hó 21-ik nap-
jától számítható 8 napra közszem-
lére azzal tesszük ki, hogy azokat
az érdekeltek, névszerint Dobay
Sándor, Kling Jakab, Weisz Nát-
ján, Arad negyaljai szőlősgazdák
szövetkezete és Szabó Mihály, a kik
italmérési engedélyt kaptak, nem-
csak megtekinthetik, hanem az
azokban kitüntetett forgalmi ada-
tokra nézve úgy nevezettek, mint az
aradi kereskedelmi testület és ipar-
testület is nyújthatnak be a város
fogyasztási adófelügyelőségénél ész-
revételeket.

Arad, 1906. évi június hó 16-án.

A városi tanács.

Jó házból való fiu
tanulóul
azonnal felvétetik.

Iskolázott fiúk előnyben része-
sülnek. 1697

Dürr Gusztáv

csemege-, fűszer-, pezsgőbor- és ásvány-
viz-kereskedése

Arad, a városházzal szemben. Telefon 110. sz.

Vidéki fogyasztási szövetke-
zet részére

**üzletvezető
kerestetik**

fizetés és üzleti nyereség ré-
szesedés mellett.

Czim megtudható a kiadóhi-
vatalban. 1568

Sok millió előkelő
urhölgy használja a
világhírű

**Földes-féle
Margit-Cremet,**

mely szírtalan, ártalmatlan s rögtön szépít.

A Földes-féle MARGIT-CREME gyorsan és biztosan ható
ártalmatlan szírt szepítők, májfoltok, bőrtakák, patta-
nások, kiütések s mindezenemü bőrbaj ellen. A világ
legelőkelőbb hölgyei használják és elragadtatással beszélnek an-
nak pártalan és csodás hatásáról. Egy tégeiy elhasználása után
erről mindenki meg fog győződni.

Készíti:

Földes Kelemen gyógyszerész Aradon.

Főraktár: 8881

Török József gyógyszerésznél Budapesten.

Kapható a világ minden nagyobb gyógyszerésztárában.

Házasság.

Aradi üzletviszonyokkal ismer-
ős 30 éven felüli izraelita ke-
reskedő házasság után sze-
rény hozományt és előkelő ha-
zai gyár részéről (Aradon) jö-
vedelmező

elárusító üzletet

kaphat.

Ajánlatokat „Hazai gyár 1906”-
jeligőre Blockner I. hirdető iro-
dájába, Budapest, IV., Sütő-
utca 6. küldendők. 3796

Könyvkötészetünkben
egy ügyes fiu

valamint

géptermünkben

két középiskolát jó sikerrel
végzett erős

f i u

tanulónak

felvétetik.

Bövebbet a kiadóhivatalban.

251—1906. g. sz.

Árlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági
széke a városi szin- és bérházban
Fürst János által bérelt Lloyd he-
lyiség előszobája s clozetja átala-
kítási munkáitának elvállalása
iránt folyó évi július hó 9-én u. e.
10 órákor árlejtést tart.

Kikiáltási ár: 1128 korona 24
fillér.

Bánatpénzül leteendő a kikiál-
tási ár 5%-a készpénzben vagy
elfogadható értékpapirokban.

A munkákért járó kereseti ösz-
szeg csak 1907. évben lesz kifi-
zetendő.

Az árlejtésen részt venni csak
írásbeli ajánlatokkal lehet.

Az írásbeli ajánlatok lezártan
a fenti záros idő letelte előtt
nyújtandók be, s csak akkor vé-
tetnek figyelembe, ha azokhoz a
bánompénz mellékelve van, s ha
az ajánlatot tevő kijelenti, hogy
az árlejtési feltételeket ismeri és
elfogadja.

Az árlejtési feltételek a gazda-
sági tanácsnok urnál az árlejtést
megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági
székének 1906. évi június hó
25-én tartott üléséből.

Kiadta:

Dr. Angel, s. k.
aljegyző.

A hölgyek legszebb díszé

a fehér és tiszta arczbőr,

ezt elérhetjük a bámulatos, csodás hatásáról hírneves

Hajós-féle

ARADI IBOLYA-CRÉME

használata által.

Szeplő, májfolt, bibiros,

bőrvörösséget és mindennemü arczszíntartást

egy csapásra megszüntet.

Ára 1 korona, dupla tégeiy 2 korona.

Ibolya-crème szappan 70 fill. Ibolya-hölgypor fe-
hér, róssa vagy orém szinben doboza 1 K. 20 l.
Ibolya-tej (Eau de Violette de Hajós) 1 korona.

Óvakodjunk utáztatoktól!

A bevásárlásnál csakis Hajós-féle Aradi
készítményeket tessék kérni és elfogadni.

Kapható a feltalálónál:

Hajós Árpád

gyógyszertárában 3861

Arad, Andrassy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben.

továbbá Földes Kelemen, Kossuth Pál, Ring Lajos, Vajtek Kálmán gyógy-
szerészek utáznál és Vajtek és Weisz drogeriájában.

Tégla, Cserép

legkedvezőbben kapható

Pollak Sándor

lőrke-mencze téglagyárában

Mikalakán, a Radnai-ut végén.

Városi telefon 206—255.

Gyári 515.

Rendelések felvételnek Karolina-u. 7. sz. Irodában, vagy Rákóczy-u. 28. sz. lakáson. A téglát vám és fuvarmentesen saját igámmal házhoz szállítom. — A gyárba saját új műntamvezet. 84

Mandl Ferencz

érczfényező és mázó

Aradon, Boczkó-utca 11. sz.

Elvállal minden e szakmába vágó munkát, ugyancsak: fürdőkádat, fürdőszobákat, vasbutorokat, febutorokat, vízkannákat, tálcákat, kálynavédőket, fakosarakat, aranyozásokat, márványozást és függőlámpák bronzírozását, majolika festészetet fára, érczre, díszes kivitelben; fioderozásokat minden színben a legszecezzsőbb kivitelben **olcsó árak és pontos kiszolgálás mellett.** 827

Fényező és mázótanuló felvétetik.

Ruszkabánya

Krassó-Szőrény.

Régen bevált levegőgyógyhely, 470 méter magasságban a tenger fölött, gyönyörűen megvédett fekvéssel, nagy bükk- és tölgy erdővel, sík- és hegyi sötányokkal.

Meleg fenyvesfürdők, uszoda és folyóvíz fürdők.

Orvos, gyógyszerár, posta és sürgöny hivatal.

Újonnan épült gyógyterem. Mérsékelt árak! 1709

Bővebb felvilágosítást ad a

Fürdő Igazgatóság.

10853—1966. kb.

Hirdetmény.

Az aratási idő beálltával az idevonatkozólag fennálló törvényeknek és szabályrendeleteinek alapján a lakosság érdekeinek megóvása céljából szükségesnek látom a következőket közzétenni:

Annak, kinek cselédminőségben, gazdasági munka teljesítésére szerződik, igazolvánnyal kell bírnia. E nélkül felfogadásuk tilos.

Aratást, hordást, nyomtatást, cséplést s egyáltalában bármely gazdasági munkát nem cselédminőségben szerződésileg elvállalni szándékozó munkásokkal a munka szerződés mindig írásban, a munkások többségének lakhelyén illetékes Előljáróság (Aradon Vannay Gyula v. aljegyző avagy helyettese) előtt kötendő.

Szénát vagy gabonaneműket a földekről éjjel csupán a közeli tanyákra szabad hordani.

Dinnye vagy kukoricza földek őrzése céljából készült kunyhók közelében lábas jószágot, vagy majorságot tartani nem szabad.

Érő vagy learatott gabona közelében tüzet rakni tilos.

Szalmás gabonák nyomtatás végett a város területére való behordása meg nem engedtetik.

A szérus helyen összehordott gabonaneműk akként helyezendők el, hogy az asztagvégek között legalább 6 méter üres hely legyen.

A cséplőgép tulajdonosa gép működése színhelyén tűzbiztonság okáért egy fűszekendőt készületben tartani köteles.

Gőzerő által (lokomobil) vagy annak megfelelő villamos erő által hajtott cséplőgépek üzeménél egy kifogástalanul záródó horzanybádogból vagy keményfából készült szekrényében a következő anyagok tartassanak készületben:

1. 500 gramm Bruns-féle zsirtalanított vatta 50 gramos csomagokban;
2. 3 méter sterlingaze üvegben, 1 méteres csomagokban;
3. 5 drb. mullipolya 8 cmt. széles, 5 méter hosszú;
4. egy drb. flanelpolya, 10 cmt. széles, 5 méter hosszú és egy drb. flanelpolya 8 cmt. széles, 5 méter hosszú;
5. 2 drb. Esmarch-féle háromszegletes kendő;
6. egy liter 1:1000 oldat sublimát veresre festve. Felírás méreg sebkimosásra;

7. 500 cm. cinktapsz;
8. egy drb. 8 cm. széles, 3 méter hosszú gummiszövetpólya;
9. egy tucsat közönséges enyvezett vattatábla;
10. 300 gramm tiszta vazelin;
11. egy drb. nagyobb kötszer olló;
12. 20 drb. biztosító tű;
13. néhány tábla vargakéreg;
14. 10 drb. fasin 20—60 cm. hosszúságban;
15. egy drb. mosó szappan;
16. egy drb. körömkefe;
17. két törülközőkendő;
18. egy ivópohár;
19. egy evőkanál;
20. egy kaucuk genyecsésze;
21. egy mosdótál;
22. egy drb. Volkmann-féle sín és egy karsin fehér bádogból vagy drótkosárból;
23. 100 grm. törköly vagy szilva pálinka;
24. 100 grm. tiszta borecset.

II. Más mozgató (motorikus) erővel vagy járgánnyal hajtott cséplőgépeknél hasonlóan jól zárandó bádog vagy fatartányban az alábbi anyagok tartandók készületben:

- a) 200 grm. Bruns-féle zsirtalanított vatta 25 gramos csomagokban;
- b) 2 méter sterlingaze üvegben 1 méteres csomagokban; c) 3 drb. 8 méter széles, 5 méter hosszú mullipolya; d) 2 drb. háromszegletes kendő;
- e) 3 drb. sublimát pastilla fahengerben, felírás méreg, sebvíz, egy drb. 1 liter vízben oldandó; f) 1 drb. gummiszövetpólya; g) egy drb. mosó szappan; h) egy drb. körömkefe.

Amennyiben az I. és II. pont alatt említett cséplőgépeknél a most leírtaknál tartalmasabb és kifogástalan állapotban levő mentőszekrény vagy kötszer doboz már volna készületben, a géptulajdonos új készlet beszerzésére nem köteles.

III. Kézi erővel hajtott cséplőgépek tulajdonosai ilyen mentőszekrények tartására nem kötelesek. A mentőszekrény, illetőleg a kötszer kellő módon való használhatása céljából megköveteltetik azonban, hogy a cséplőgépeknél alkalmazottak közül legalább is két, illetőleg a II. szám említettekénél egy egyén, még pedig elsősorban a gépész, az első segély nyújtásban kellő jártassággal bírjon. (1876. XIV. t. c. 40. és 42. §)

A cséplésnél, valamint az asztagok között dohányozni tilos.

A gép tulajdonosa a cséplőgépnél alkalmazott etetőket, fűtőt, a gépen álló kévevágókat, kéveadogatókat, ugyancsak szecskavágó gépnél alkalmazott etetőt köteles az országos gazdasági munkás cselédsegélyező pénztárnál baleset esetére biztosítani, kivéve, ha meggyőződött arról, hogy az illető pénztárnál baleset esetére külön is biztosítva van már. Ha a géptulajdonos ezen kötelezettségnek nem tesz eleget: e mulasztásból eredő teljes kárért az etetőnek, fűtőnek, kéveadogatónak, illetőleg jogutódainak akkor is felelős, ha a munkásokban baleset következett baleset körül öt különben semmiféle gondatlanság nem terheli. A cséplőgépeket csak képesített gépészek és fűtők kezelhetik, kiknek tiltva van szolgálatuk közben szeszes italok élvezése, továbbá a gépfelügyelő személyes felelősséggel tartozik, hogy a gép körül ittas emberek alkalmazást ne nyerjenek.

Fahidon 4000 kg. elegysúlyt meghaladó meggonyok csak akkor szállíthatók, ha erről 48 órával előbb a városi mérnöki hivatalnak jelentés tétetett.

Erzsébet, Sőzsa és Gáj külvárosokban, vagy Poltura városrészben a takarmány boglyában vagy kazalban csak akkor tartható, ha a boglya vagy kazal és az ezt környező épületek közt legkevesebb husz méter üres tér marad, több boglya vagy kazal pedig csak akkor helyezhető el, ha azok között husz méter üres tér marad.

Arad, 1906. évi június hó 27.

Rendőrkapitányság.

Nagymennyiségű maculatura jutányos áron eladó.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

Mielőtt
kávét vásárolna,
kérem tegyen egy próbavásárlást a híressé vált
Palermo pörkölt kávéból,
amely úgy tejes, mint fekete kávénak valami fenomenális finom, íze, aromája páratlan, az idegekre nem ártalmas, szapora és igen kiadó. Hetenként kétszer friss pörkölés; eredeti ¼ és ½ kilós csomagolásban csakis egyedül
Dürr Gusztáv
fűszerkereskedésében kapható
a városházzal szemben.
Értéktelen utánzatoktól óvakodni; minden csomag cégem nevével és ólompecsétemmel van ellátva. 1701

megjertető javítások elfogadtatnak.
M. kir. szabadalmazott

Borszivattyuk

és hozzá való legjobb minőségű gummi csövek legolcsóbb gyári áron.

A szivattyu hengerből a bor utolsó cseppig kifolyik, a szőlő magvak, héjak és egyéb tisztátalanságok azonnal továbbittatnak, ezáltal a szivattyu nem romlik és a bort nem ronthatja, a gépezet jó működéséért 8 évi jótállás, ingyen javítás

Tüzi fecskendő

Golyó szelepekkel. Közöseknek legalkalmasabb, mert homokos és sáros víz használatalánál sem tagadják meg a szolgálatot, — a gép jó működéséért 8 évi jótállás (ingyen javítás), hozzá való országos egységes csavarok és a legjobb minőségű belül gummirozott kender-csővek a legolcsóbb áron.

Kutak

a hozzávaló csövekkel olcsóbbak és jobbak, mint bármely bel- vagy külföldi gyárban.

Hönig Otto

M. királyi szabadalmazott tüzi fecskendő és szivattyu készítő. 274

Arad, Rákóczi-utca 27. sz.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Felvilágosításokat teljesen ingyen ad a kiadóhivatal: József főherceg-ut 22. szám. — Telefon szám: 18.

Hirdetéseket felvételnek a kiadóhivatalban: József főherceg-ut 22. szám. — Telefon szám: 181.

Tudakozóknak kérjük a hirdetés alatt levő címekre hivatkozni.

As apró hirdetések előre fizetendők

Ha az rovatban minden szó egyszeri belkiállításnak ára 4 fillér, vastagabb betűből 8 fillér. — Cselédei kereső vagy cselédnek ajánlása apró hirdetés 20 szögig 50 fillér, minden további szó 4 fillér. — Hirdetést levelezőlapon 50-60 fillérért és 1 koronáért kaphatók lapunk elárusító helyein.

A kinek

ismerettség híján

készítészre,
nevelőre,
ábrázolóra,
könyvelőre,
szobára,
ispánra,
gazdatisztára,
szőlőseire,
villanóselekre,
kerti seke.

külsőknőre,
gazdasszonyra,
szakácsnőre,
szobaleányra,
házi- vagy
trudasszolgára,
pénzeszedőre,
házmesterre,
stb.-re
van szüksége

Aki

eladni kíván

butort,
szegényt,
bori,
gyümölcsöt,
gabonát,

üzletet,
műhelyt,
lakást stb.,
vagy

Aki

kérve kíván

bírákot,
bírá,
védőbírák-
látót,

halászatot,
telket,
kocsit,
lovat,

Aki

mindenreket vétel vagy bérbevételei céljából keresi;

Aki

valemsely állást betölteni kíván: legbit: szobán és stb., ha az

ARADI KOZLONY

apró hirdetés

vezetési kasszája.

Dr. Wolfner Pál

a Socializmus története füzve 2 kor kötte 8 kor. **INGUSZ I. és FIA** könyvkereskedésén: Telefon 517 285

Szalonna, zsír

és minden hentesáru a legújáno szbb napl áron kapható, szalonna só 50 kilo 5 korona Garai Károly hentes üzletében Aradon, Boczkó-utca 2. szám, Háltérrel szemben. 1704

Női ruhakészítési műterme mben

figyes fizetőleányok és egy tanuló-leány felvétetik. Kotsis Ferencné Bocskay-tér 3. szám I. emelet.

Veszek könyvtárakat,

egyes könyveket és hangjegyeket legmagasabb áron. Kerpel Izsó könyv-, papír- és zeneműkereskedése, könyv- és zenemű kölcsön tára, Aradon. 264

Arad megyében

egy jó forgalmu fűszerüzlet, ital-mérési engedéllyel és házzal együtt eladó. — Bővebbet a kiadóhivatalban. 1710

Eladó.

Egy teljesen jó karban levő, 6 faültből és 1 kis diványból álló garnitúra eladó. — Cim a kiadóhivatalban.

Keresetik

egy 2-3 szobás lakás, fürdőszobával, esetleg kis magános ház, lehetőleg a főtér közelében. Ajánlatokat a kiadóhivatal továbbít.

Felső kereskedelmi iskolát

jó sikerrel végzett ker. gyakorlott levelező jó referenciákkal, 1500 kor. kezdő fizetéssel alkalmazást nyer. — Bővebbet a kiadóhivatalban. -1854

Ispán,

ki a gazdaság minden ágában jár-tas, szerény feltételek mellett állást keres. Czim a kiadóban. 1788

Mindazok,

kik Farkas Streicher zálogháztulaj-donos embertelen bánásmódjában részesültek irjanak „Basáskodás” jelige alatt Arad, főpostára. 1784

Egy erdőkezelő,

aki már faüzletben alkalmazva volt, azonnal felvétetik Fischer Lip-pótnál, Ujterem-utca 4. 1785

A belvárosban

egy magános ur lakház, mely áll: 7 szoba, fürdőszoba, üvegezett ter-rasse, üvegezett folyosó, konyha, cselédszoba, mosókonyha és borospinczéből, nagyon előnyös feltételek mellett eladó. Bővebbet Dam-janich-utca 3/4. sz. 1787

Furray-utca 7. sz. a.

egy 4 szobás emeleti lakás, fürdő-szoba stb. meliéknelységgel augusz-tus 1 re kiadó. 1786

Jég

kapható havi bérletben naponta házhoz szállítva Petőfi-u. 7/a. Te-telefon 199. szám. 1123

Cook & Johnson's

amerikai

szabad. tyukszem-gyűrűk

(törv. védve)

az egyedüli szer a jelen időben, amely a vég-telen tyukszemfájdalmat azonnal megszün-teti, és a tövét eltávolítja.

Ez idő szerint a világ legjobb szere.
Minden szenvedőnek ajánlva.

===== 1 db. 20 fillér, 6 darab 1 korona. =====

Kapható a következő győgytárakban: „Salvator” Deák Ferencz utca 11., „Az Isteni gondviselés” Andrassy-tér 22., „Szűz Mária” Fő-ut, „Szent-István”, „Angyal” Asz-talos Sándor-utca 1. szám, „Szent-Háromság” Eötvös-utca 1., „Magyar Korona” Andrassy-tér 10., „Arany Kereszt” Pécskai-ut 17. szám alatt. 3894

Schweitzli himzés maradékok felárban, ezerna és pamutvászon maradékok!

Szives figyelmét kérjük!

Alant jegyzett árak egy likvidált gyár tömegeladásából származnak. Ritka alkalom, mindenkép jó és új árak olcsón beszerezhetők!

Dupla ajour asztalnemű kombi-nált garnitúra:

- 1 abrosz 160x310 12 személynek
- 1 „ 160x160 6 „
- 12 salveta 70x70 ebédhez
- 12 „ 40x40 desserthez.

Ezen kombinált garnitúra együtt összesen . . . . . 20 forint.

Legnehezebb dupla damast gar-nitúra együtt összesen . . . . . 28 forint.

Irlandi ezernavászon maradékok ismét kaphatók. Batisztszerű legfno-mabb minőség maradékok 60 centől 3 mtrig.

Egyes fehér damast abroszok és salveták leszállított áron. 3811

Szines kávés készletek szinte dupla ajouros jó mosók:

sárga, rózsaszín, kék és fehér alap szines széll.

1 kávés garnitúra 6 személyre 3 frt 75 kr.

ROSENBLÜH H. ES TÁRSA.

Szönyegmaradékok megiepo olcsón!

Schweitzli himzés maradékok felárban, ezerna és pamutvászon maradékok!